

★ opprør

4-05

KUNNE UNION VÆRT REDDA?

TORSTEIN OPPSUMMERER VALGET

FRA ENHEDSLISTEN TIL RV

HVA NÅ RV? OPPRØR TAR PARTIDISKUSJONEN!

www.pdf-arkivet.no (2020)

Opprør

Osterhausgata 27
0183 Oslo
Tel: 22 98 90 50
Fax: 22 98 90 55
Epost: johanne@rv.no

Redaktør

Johanne Bergkvist
johanne@rv.no

Ansvarlig redaktør

Torstein Dahle

Redaksjon dette nummer

Kristine Nybø
kristine.nybo@bys.oslo.ko
mmune.no

Øystein Horgmo
ohorgmo@online.no

Design

www.okular.no

Layout

Johanne Bergkvist

Opplag

1800

Forside

Jan og Johanne Bergkvist

Leder

Torstein Dahle

Kontaktinfo

Osterhausgata 27
0183 Oslo
Tel Oslo: 22 98 90 50
Tel Bergen: 55 31 64 21
Fax: 22 98 90 55
Epost: rv@rv.no

INNHold

Side 4: RV etter Stortingsvalget

Side 6: Portrett: Solveig Våde

Side 8: Her kommer de røde - erfaringer fra
Enhedslisten

**Side 10: RVs oppgaver etter
regjeringsskiftet**

Side 12: Kjempesjansen for RV:

Nyskriving av prinspprogram

Side 14: Hva skjer med RV?

Sammenslåingsdebatt

Intervju med Jenny Lundgaard, Mar-
te Mjøs Pesen og Arne Byrkjeflot

Side 17: Mao min Mao

Side 18: Kort RV historikk

Side 19: Kunne Union vært redda?

Side 20: Høstguide til røde blader

Side 21: Gaza, Norge

Side 22: Women's World 05

Baksida: Valgkampkollasj

Takk til Bjarte Kaldestad for bilde av Voss-
tøffeste hund, takk til Eivind Volder Rutle og
Ellen Røsjø for Oslo-bilder.

Neste nummer: I slutten av 2005 kommer et spesialnummer om Venezuela og Chac-
vez såkalte «3.sosilisme». I begynnelsen av 2006 kommer et nummer med spennende
landsmøtediskusjoner om prinsippprogram og antirasistisk manifest. Her kommer også Kris-
tine Nybøs varsla fortsettelse på Sosialisme 2.01. Døddlinje er 10. januar 2006.

Kast deg inn i landsmøtedebatten!

RVs LANDSMØTE 12.-14. MAI blir svært viktig. Landsstyret har vedtatt at RVs prinsippprogram skal nyskrives og at arbeidsprogrammet skal revideres. Det arbeides med å nyskrive et anti-rasistisk manifest. Alt dette skal det nye landsmøtet vedta.

MINST LIKE VIKTIG ER OPPFØLGINGEN av landsmøtevedtaket om å tilrettelegge for enhet og samling mellom RV og AKP. Det skal nå følges opp med diskusjoner over hele landet, der RVere og AKPere engasjeres i debatt om grunnlaget for å kunne samle den revolusjonære bevegelsen. Landsstyret legger også opp til at det skal diskuteres hva slags parti som trengs i klassekampen i Norge i dag, hvilket politisk og ideologisk grunnlag partiet skal ha, og hvordan et slikt parti skal være organisert.

DESSUTEN VET VI AT RØD UNGDOM diskuterer forholdet til sine "moderpartier". Selvsagt bør også RØerne inviteres til å være med i de viktige debattene som vi i RV skal føre fram mot vårt landsmøte.

KORT SAGT: VI GÅR INN I EN TID som vil avgjøre hva slags parti RV skal være i de kommende årene, og hvordan organisasjonsbildet i den revolusjonære bevegelsen skal være.

I DENNE DEBATTEN ER DET VIKTIG at vi gir alle RVs medlemmer mulighet til å delta på like fot. Det er varierende aktivitet i RV-lagene rundt omkring i landet. Denne spennende og avgjørende debatten er nettopp en mulighet til å aktivisere og vitalisere lagene. Dermed kan RVs organisasjon komme styrket ut, og medlemmene kan oppleve at vi lever etter det vi selv sier: At en ny verden er mulig,

der folk aktivt er med i de politiske prosessene, der meninger brytes, folk lærer av hverandre nettopp gjennom meningsutvekslingen, og ny innsikt skapes.

KORT SAGT: AT DET ER MEDLEMMENE SELV som gjennom en fruktbar prosess skaper det partiet vi vil ha i årene som kommer.

MEN DET ER OGSÅ MULIG Å ENDE OPP MED det motsatte: Et parti som er splintret i småbiter, der de som er enige seg imellom er organisert i hver sine biter og diskuterer internt med hverandre, for å styrke sine egne meningers mulighet til "å vinne".

RETT FØR LANDSSTYREMØTET i oktober ble det offentliggjort et opprop av enkelte RV-medlemmer, som også vil organisere sin egen debattliste. Fra før kommer RV flere organisasjoner som organiserer RV-medlemmer etter politisk og ideologisk oppfatning. Landsmøtet i februar la opp til at vi skal prøve å samle den revolusjonære bevegelsen. Derfor var det oppmuntrende da underskriverne av oppropet presiserte at deres hensikt nettopp er å sikre at det blir en åpen og fruktbar meningsbrytning om det som medlemmene mener er de viktige spørsmålene.

LA OSS ALLE KASTE OSS inn i en levende og skapende prosess. Dessuten: Det er jo det som er gøy!

Torstein Dahle, leder RV

Fortsatt mulig å bli rødrev

Husk å betale kontingent for 2005. Satsene er 400 for folk i arbeid og 100 for alle andre. Du har også muligheten til å bli Rødrev!

Rødreven er månedlig innbetaling av kontingent med avtalegiro. Du velger selv et fast månedlig beløp som passer din økonomi. Vanlige summer er mellom 50 og 400 i måneden.

All kontingent deles mellom sentralt og lokalt. Derfor betyr Rødreven god lagsøkonomi og sikrer RV stabile og oversiktlige inntekter.

Rødreven øker vår økonomiske selvstendighet, noe vi er avhengige av for å mobilisere krefter

på venstresida i dag! Rødreven har stort potensial: 100 av 1400

medlemmer har i dag månedlige trekk. Blir du neste?!

Hvordan?

Be om avtalegiroskjema, eller gjør det selv via fast betalingsoppdrag i nettbank.

Konto er: 7878 05

75424. Ta gjerne kon-

takt med Finn Olav Rolijordet på finno@rv.no.

Vi må gripe mulighetene

Så ble det likevel ikke noe stortingsmandat på RV. Men mange var engasjert i å lage en drivende valgkamp, og vi fikk 450 innmeldinger (vi håper at de fleste er reelle). Nå er utfordringen å styrke partiorganisasjonen og det politiske grunnlaget.

> TEKST: TORSTEIN DAHLE. FOTO FRA VALGKAMPEN 2005: JOHANNE BERGKVIST

Før dette valget mente mange at vi ikke hadde noen sjanse, fordi alt kom til å dreie seg om å få ny regjering. Men så kom valgkampen i gang, med mye godt materiell og med en god start 7. august i Oslo, der vi erklærte krig mot krigen og fikk veldig bra TV-dekning. Siden gikk det slag i slag, og både entusiasmen og meningsmålingene steg. Kristin Halvorsen markerte stor vilje til tilpasning i retning høyre – enda tydeligere enn noen hadde ventet. Stadig flere av de landsomfattende målingene viste at RV hadde 1 eller 2

mandater, og noen av dem viste RV "på vippen".

For RV er ikke landsmålingene mye å stole på, siden vi er et lite parti med en veldig skjev geografisk fordeling av velgerne. Men også et stort antall lokale målinger i Hordaland viste at vi lå an til å kunne komme inn derfra, og med såpass samstemte målinger for Hordaland fra ulike institutter ble det tydelig at vi faktisk lå an til å kunne klare det.

Færre stemmer enn forventet

Derfor var skuffelsen stor utpå kvelden 12. september, da det ble klart at vi likevel fikk færre

stemmer enn ventet, spesielt i Hordaland. Vi hadde da hatt 4-5 dager med helt ekstrem fokusering på regjeringkampen, fordi det midt i siste valgkampuke kom målinger som viste "blått" flertall – for første gang på lang tid. I Bergen kom det dessuten store oppslag de siste dagene om at Audun Lysbakken lå an til å falle ut av Stortinget, og en del gikk da til SV for å prøve å berge ham.

Pussig

Vi fikk altså 1,2 prosent av stemmene i Norge, i alt 32 355 stemmer. Det var så vidt mer enn i 2001, da vi fikk 30 015 stemmer. Vi gikk litt fram

din sikring
mot høyrevind

uten RV på Stortinget,
ingen opposisjon fra venstre

over hele landet unntatt Bergen, der vi gikk tilbake med 408 stemmer. Og i Bergen måtte vi hatt en markert framgang hvis vi skulle ha klart det. Vi var 3013 stemmer unna mandat i Hordaland, og 3100 stemmer unna mandat i Oslo.

Det er litt pussig: Hvis vi hadde fått et par tusen stemmer til, og hvis vi hadde holdt litt bedre stand i Hordaland, så hadde vi hatt 1,3 prosent av stemmene og ett stortingsmandat. Da hadde alle snakket om hvilket strålende valg RV hadde gjort, og hvordan vi hadde klart å komme inn på tross av en knallhard skvis de siste dagene, med voldsomt mediefokus på regjeringsstriden.

Liv laga, med behov for forbedring

Nå klarte vi det altså ikke. Noen begynte å snakke om at RV hadde gjort et fryktelig dårlig stortingsvalg, og at 1,2-prosentpartiet ikke er liv laga uten å gjøre betydelige endringer. Jeg er uenig i det synet. Men også jeg mener at det i valgkampen ble tydelig at vi har enkelte uheldige programformuleringer, og at det spesielt er stort behov for å forbedre prinsippprogrammet.

Veldig interessant var NRKs "Test din stemme" og Aftenpostens "Valgomat". Dette var valgtester som inneholdt partienes standpunkter i en rekke saker. Den enkelte velger kunne så krysse av for sine egne standpunkter, og til slutt fikk velgeren vite hvilket parti som passet best. Det var en glede å være med i TV-programmet der testen ble gjennomført. Av mer enn 250 000 deltakere fikk 15 prosent til svar at RV passet best for

dem. I Aftenpostens valgomat fikk 10 prosent av 306 000 opp RV som beste parti.

Men RV er også et parti som mener at kapitalismen må vekk og at en annen verden er mulig og nødvendig. Vi arbeider for å overbevise folk om at de må ta makta og styre selv. At det må bli slutt på å la profittkrav styre beslutningene, og at det overordnede i stedet må være å bruke ressursene til best mulig å ivareta folks behov – på en måte som er miljømessig forsvarlig.

Tidligere feil plukkes fram

Siden vi jobber for å aktivisere folk politisk, organisere dem, fremme deres krav – så er vi skremmende for maktthaverne. Derfor er det et poeng for maktthaverne og deres massemedier å sørge for at vi forblir små. Det gjøres ved å få oss til å virke farlige og udemokratiske og uansvarlige. Feil som er blir gjort i tidligere tider plukkes fram år etter år og blåses mest mulig opp. Og det gjøres maksimalt ut av dårlige formuleringer og diskutabile standpunkter i vårt nåværende program.

Det er en utfordring for oss å gi maktthaverne minst mulig av slike poenger. Men det virkelig store og truende poenget gjenstår: At RV som det eneste partiet jobber for å få en helt annen verden, uten kapitalisme, uten utbytting og fattigdom, og uten rovdrift på naturen. Vi strever etter beste evne for at maktthaverne i Norge og i verden skal bli revet ned fra maktens tinder. Det liker de selvsagt veldig dårlig, og de prøver derfor å få det til å høres veldig truende ut.

RVs eksistensberettigelse

Hvis vi prøver å ta fra utspørrerne også det poenget, da har vi fjernet det som gir RV dets eksistensberettigelse.

Og da har vi fjernet det som gjør at RVs folkevalgte har en egen evne til å oppnå stor personlig popularitet i nærmiljøet: At RVs særtrekk nettopp er at vi IKKE retter oss etter maktthavernes ønsker og rammer, men at vår lojalitet går nedover og utover. RV har respekt for folk – ikke for autoritetene i samfunnet. Mens de andre partiene umyndiggjør folk, har RV som overordnet mål å MYNDIGGJØRE folk. Ja, vi jobber faktisk for at de skal ta makta og styre samfunnet selv!

Arbeider for å få resultater

"Du burde ha vært i et annet parti som kunne ha gitt deg større gjennomslag", sier mange til meg. "Nei, da kunne jeg ikke ha sagt og gjort det jeg gjør", svarer jeg. Vi jobber ikke for å få administrere kapitalismen. Ingen av oss har en statssekretær i magen, og vi er ikke opptatt av å forklare og forsvare hvorfor folk i maktposisjon må gjøre ditt og datt. Likevel arbeider vi for å få resultater, og det får vi da også i en rekke tilfeller, både fordi vi har styrken fra folks kamp i ryggen, og fordi vi kan operere ubundet av blokker og prøve å samle flertall på sak.

12.-14. mai skal vi ha landsmøte. Der skal vi lage et enda bedre fundament for RV. Og fram til da skal vi verve enda flere medlemmer – og ta godt vare på dem!

Oddas førstedame

Hvem er Solveig Våde – denne dama som holder Odda-gutta i øra?

> TEKST: JOHANNE BERGKVIST. FOTO: TERJE LARSSON OG BERGEN RV.

Odda-laget er en helt egen divisjon i RV-sammenheng. RV er nest største parti i kommunen, bak Arbeiderpartiet, og RVs sterkeste kommune med over 16 prosent ved forrige kommunevalg. I tillegg til en solid medlemsorganisasjon. Hvorfor stemmer hver sjette innbygger i Odda RV? Opprør har tatt en prat med Oddas førstedame.

Solveig Våde har vært leder i Odda RV nærmest en kvinnealder og begynte som kommunestyrerepresentant for 14 år siden. Da var både Terje Kollbotn og ektemannen Vidar Våde kjente fjes i kommunen. Vidar hadde sittet fra 1975, som en av RVs fire første kommunestyrerepresentanter. Solveig forteller om startopplevelsen: – Uansett om jeg hadde hovedinnlegg, var det deres kommentarer som blei referert i avisa. Jeg blei talt oversett av media.

– Jeg er kanskje ikke den mest profilerte RV-lederen, sier hun beskjedent, men Opprør har hørt rykter om at mens Vidar og Terje maser, slår Solveig handa i bordet, og da blir det sånn!

– Det er ikke helt sant, ler Solveig hjertelig, – men jeg prøver å si fra. Jeg finner meg ikke i alt.

RV kunne trenge flere damer som Solveig, tenker jeg. Med det aller beste Stortingsvalget for RV i Odda noensinne, med over 7 prosent, har Solveig god grunn til å være stolt. RV gjorde et også storslagent valg ved forrige kommunevalg og økte fra tre til fire representanter. Hvordan har Odda RV klart å løfte partiet fra å ha en kommunestyrerepresentant i 1975 til å bli kommunens nest største parti?

– Vidar var den aller første i kommunestyret, minnes Solveig. – I begynnelsen var det tøft i kommunestyret, men han ble veldig fort anerkjent for at han hadde gode forslag og var til å stole på – og det er det folk er ute etter.

Vidar slutta som kommunestyrerepresentant i 2003, men folk snakker fortsatt om ham. I dag sitter Solveig i kommunestyret sammen med Terje Kollbotn, Trond Seim og Terje Larsson. Hun

sier med tyngde:

– RV står i dag fortsatt på folks side i vanskelige saker. Vi tar utgangspunkt i det folk mener i saker om tomter, veier og nedlegging av aldershjem. Vi reiser rundt og snakker med folk. Det har gitt oss noen stemmer.

Regnbuealliansen

Arbeiderpartiet har aleine eller i samarbeid sittet med flertall i kommunestyret. Tross det har RV

fått flertall i flere saker. Ap, SV og Senterpartiet har inngått et budsjettssamarbeid, men inviterte RV først til å være med da samarbeidspunktene var spikra. – Vi var ikke interessert. Da måtte vi fått være med og bestemt hvordan ting skulle være, sier Solveig bestemt.

Budsjettsaker: Nå har en ny Ap-representant meldt seg ut og blitt uavhengig i kommunestyret. Derfor har RV i det siste fått til litt i samarbeid med de borgerlige i budsjettsaker. Samarbeidet blir lokalt kalt Regnbuealliansen. Solveig er fornøyd med at RV endelig får gjennomslag for viktige saker.

– Men det er verken vi eller vanlige folk som bestemmer, sier Solveig bestemt. – Men RV får mye goodwill fordi vi står på. Vi står på mot nedlegging av et aldershjem, gått inn for at det gamle sjukehemmet skulle fortsette. Alt for få sjukehjemsplasser i kommunen.

Solveig sto også i bresjen da det blei oppretta krisesenter i Odda for over 20 år siden. I dag har Odda det eneste krisesenteret i Hordaland utafor Bergen. – Det starta med at Kvinnefronten opprettet en krisetelefon, forteller Solveig. – Vi fikk høre at det var tull og at "i Odda fins det ikke kvinnemishandling". Men vi opprettet krisetelefo-

nen og en leilighet med vakter.

Solveig leda krisetelefonen i noen år og nå har krisesenteret holdt over 20 år.

– Jeg er stolt av å ha fått til det, sier hun ettertrykkelig.

Uføretrygd under press

Solveig er opprinnelig sunnfjording, men har bodd i Tyssedal i Odda kommune i 40 år. Først jobba hun på Hovland Ullvarefabrikk i 15 år, men

ble lagt da den ikke kunne konkurrere med de billige utenlandske varene. Etter det fikk hun jobb på kraftstasjonen i Tyssedal som renholder. Her blei hun i ti år – til hun til slutt blei uføretrygda på grunn av yrkesskade etter hard jobb.

Med den nye pensjonsreforma skal pensjonsalderen ikke lenger være 67, men fleksibel mellom 62 og 70. Jo tidligere du går av, jo lavere utbetaling. Det har blitt et argument for høyresida å kutte også i uføretrygda, ettersom de hevder at folk heller vil gå av med uføretrygd enn alderspensjon.

Det opprører Solveig at den nye pensjonsreforma har skapt usikkerhet om uføretrygda:

– Den nye pensjonsreforma er ødeleggende for folk. Jeg tror de fleste vil gå lengst mulig i arbeid. Men med den nye pensjonsreforma må man gå til man er 70 for å få skikkelig pensjon i framtida. Hvem klarer det? Ikke kvinner, sier Solveig oppgitt. – Mange har fremdeles tungt arbeid. Det er ikke maskiner som vasker eller steller eldre.

– Jeg har sjøl vaska i bedrift, med store saker og mye skit. Det var tunge tak, brannrør og trapper å bære utstyr opp og ned. Jeg jobba aleine i en kraftstasjon i fjellet, maskinene blei dirigert nede fra Tyssedal med PC. Det gjorde jobben dobbelt så tung, både fysisk og psykisk, forteller Solveig.

Solveig er ikke aleine som renholder i å oppleve at jobben sliter ut kroppen. Mens leger nesten aldri blir uføretrygda, topper reinholdere statistikken, og en klart størst andel av dem som får midlertidig uføretrygd er kvinner.

– Den midlertidige uføretrygda har svekka uføretrygda, understreker hun. – Det betyr at folk får utbetalt mindre trygd, som er liten nok fra før. I tillegg skulle den midlertidige uføretrygda få folk

ut i arbeid igjen, men hvor mange arbeidsplasser vil ha folk som ikke kan være 110 prosent på jobb? Jeg gjorde alt jeg kunne, men arbeidsplassen var ikke interessert i at jeg skulle fortsette.

Overvåket i 40 år

Både Solveig og mannen Vidar har fått utlevert sine "mapper" fra Innsynsutvalget. Vidars mappe viser 40 år med grundig overvåking. Solveig derimot fikk kun noen få papirer:

– Vidars mappe var fyldig, men det meste jeg har vært med på er ikke med, forteller hun. - Jeg var leder av kvinnefronten i Odda i mange år. Selv om Kvinnefronten blei overvåka på den tida, sto det ikke noe om det i mappa. Det var kun registret ett møte i Oslo og at jeg sto på RV-lista.

Hun forteller at de merka overvåkinga mange ganger. Pakker i posten var revet opp, og i Vidars mappe var det til og med utklipp av annonse fra da dattera søkte etter hybelleilighet i Bergen og registrering av ungenes julegaver.

– Ikke kjekt, sier Solveig alvorlig. - Vi var klar over at telefonen måtte være avlytta med all klinkinga og andre samtaler på linja. Det er ganske ekkelt at folk sitter og hører på private samtaler. En ting er de politiske samtalene, men det private er trasig å tenke på. Det fikk de heller ikke mye igjen for.

– Hva syns du om sikkerhetspolitikken som svar på overvåkinga?

– Det var personlig vanskelig å være så åpen. Klima var tøft. Det er mange eksempler på at folk ikke fikk jobb. Men politikken syns jeg man kunne vært mer åpen om, sier Solveig ettertenksomt.

Sjøl opplevde hun og Vidar å aldri få skikkelig leilighet ved Tyssefallene på grunn av den politiske aktiviteten. Det var bedriften som eide alt, også leilighetene. Til slutt kjøpte vi hus, minnes Solveig.

Litt bitter høres hun ut når hun blir mint på situasjonen og særlig med tanke på at kildene til overvåkinga fortsatt beskyttes. – Kildene holdes selvfølgelig hemmelige og er overstreka i dokumentene. Vi skal ikke få vite hvem som overvåka, sladra og anga oss. Det var nær kontakt mellom Ap og ledelsen i industrien. De anga arbeidskamerater. Det er tøft gjort mot folk som er arbeidskamerater, sier hun ettertrykkelig.

Ett parti

Solveig Våde har vært med i AKP og RV fra starten. Rundt splittelsen i 1991 meldte Odda seg ut av AKP og valgte RV. Begrunnelsen var blant annet at det var lite hensiktsmessig med to partiprojekter.

– Det var en mer eller mindre kollektiv utmeldelse. Noen meldte seg ut før og noen sto igjen en stund, men det gikk vel egentlig raskt. Det var et politisk valg. Særlig for de første utmeldte.

– Hvorfor fortsatte du i RV?

– Det var det mest radikale. Jeg så aldri SV

EGEN DIVISJON: Odda-laget er i en egen divisjon i RV. Her f.v Kari Rasmussen, Dijana M. Saga, Terje Kollbotn og Solveig Våde fra anti-krigsdemonstrasjon.

som noe alternativ. Noen plasser sier de SV kan ha en radikal lokal gruppe. Ikke i Odda. Det har aldri vært snakk om SV. Ville du fortsette å drive politikk var RV fornuftig.

– Hva syns du om landsmøtets vedtak om forsøk på å slå sammen RV og AKP?

– Det at noen er medlem i to partier er veldig spesielt. Ingen andre har en slik ordning, så jeg mener at vi bør slå sammen AKP og RV. Til å bli RV.

– Men det er en ting du må skrive, sier Solveig plutselig intenst. – En ting gjorde meg skuffa i valgkampen. Det var Klassekampen og det de skreiv om AKP i forbindelse med Hans Petter Sjøllis bok. Ingen andre aviser slo det så stort opp som "Venstresidas dagsavis". Bruken av disse anonyme kildene syns jeg ikke er KK verdig. Jeg har vært med å samle inn til KK som dagsavis. Da var det skuffende å få igjen det der. Jeg fikk lyst til å si opp hele avisa. Det virket på meg som om KK ville RV til livs og at RV ikke skulle få inn noen ved valget. Da er ikke KK venstresidas dagsavis.

Limo og buss i Kina

I 1985 var Solveig på AKP-delegasjon til Kina. Vidar var delegasjonsleder og hadde også vært der i 1975.

– Det var spennende, men vi var litt naive. Vi fikk sett det de ville vise og burde reagert mer på hierarki og standsforskjeller. Vi fikk ikke gå rundt og snakke med folk, men møtte kun utvalgte fagforeninger. Vidar, som delegasjonsleder, kjørte foran i limo og vi andre kom etter i buss. Vi holdt på å le oss skvett forderva da han forsvant inn i

den en forferdelige store, svarte bilen, forteller Solveig muntert. - Lenge siden jeg har tenkt på den turen, smiler hun.

– Hva lokka med Kina og maoismen?

– Kina skulle være et sosialistisk land som hadde kasta et keiserdømme og ting skulle gjøres til fordel for folk. Men det skeia det ut der som andre plasser. Makt korrumpere, sier Solveig nøkternt. - Kina blei sett på et flott land av oss kommunister lenge, men vi måtte til slutt innse at det var naivt.

– Hvilken plass bør et slikt oppgjør ha i prinsippprogrammet?

– Det er veldig viktig å ha et oppgjør. Jeg har lest opp arbeidsprogrammet og synes det meste er veldig bra. Men det er noen dumme formuleringer. Og de som leter med lys og lykter for å ta RV på noe dumt finner mat her. De satte Torstein fast på TV med spørsmål om revolusjon og å tømme familien for oppgaver. Hvorfor ha sånne formuleringer når det kan skrive på en annen folkelig måte, sier Solveig oppgitt. – Neste valg må vi ha bort dumme formuleringer i programmet. RV må også ta alvorlig at folk sitter hjemme og ser på TV. Derfor må vi trene oss mer på media.

De røde kommer!

- et bud på hvorfor
Enhedslisten gik frem
ved folketingsvalget i
Danmark den 8. februar

> TEKST: RUNE LUND, MEDLEM AV DET DANSKE
FOLKETINGET FOR ENHEDSLISTEN.

Vi var glade den 8. februar. Vi var også kede af det. Vi var begge dele, for Enhedslisten havde fået et rigtig godt valg, og var gået frem fra 2,5 procent til 3,5 procent af stemmerne. Dette betød at Enhedslisten gik fra 4 til 6 mandater i det danske folketing.

Sympatisk, seriøs og sjov

Hele valget var vi klar over, at dette valg ville betyde fremgang for Enhedslisten. Der var en usædvanlig positiv stemning, når vi deltog i panelmøder, delte foldere ud, ringede til journalister med mere. Der var medvind.

Hele stemningen omkring Enhedslisten har skiftet radikalt de sidste 10 år. I midten af 90'erne var Enhedslisten – urimeligt og uretfærdigt – i høriere for nogle mennesker koblet sammen med Sovjetunion og Gulaglejre. Dette image er i dag mere eller mindre fortid. Enhedslisten fremtræder derimod grundlæggende som engagerede idealister, der kæmper for et radikalt andet samfund i en radikal anden verden. Det parlamentariske arbejde har en stor del af æren for dette skift i image. Grundlæggende lader det til, at Enhedslisten opfattes som 3 S'er: Sympatiske, seriøse og sjove. Vi har efterhånden fået opbygget en profil som et græsrodsparti, der med en frisk stil arbejder hårdt, seriøst og målrettet for de ting, vi tror på.

Flere medlemmer

Enhedslistens organisation er ligeledes blevet styrket gennem årene. Vi får til stadighed flere og mere aktive medlemmer. Enhedslistens medlemstal er på bare ét år steget med 48,1 procent.

Medlemstallet opgøres hvert år i oktober, og partiet kan i dag mønstre 3.739 medlemmer mod bare 2.524 medlemmer på samme tid sidste år. 2 årlige kampagner og styrkede lokalafdelinger har bidraget til denne udvikling.

Medlemsfremgangen slår desuden igennem i forhold kommunevalget den 15. november 2005, hvor Enhedslisten nu er opstillet i 74 af de 98 nye kommuner, samt i samtlige regioner. Derudover er der tre kommuner, hvor Enhedslistens medlemmer opstiller på lokale lister. Det betyder, at omkring 90 procent af danskerne får mulighed for at sætte kryds ved liste Ø til kommunalvalget

den 15. november 2005.

Klar profil slog igennem

De partier, der havde en klar profil gik frem ved valget. Dette gælder både Enhedslisten såvel som Dansk Folkeparti, der førte sig frem på klare fremmedfjendske holdninger og gik frem fra 22 til 24 mandater.

Der er i Danmark en stigende interesse for klare holdninger. Om ikke andet så som en reaktion mod forsøgene på at opløse alle forskelle i en stor grålig grød. I den forbindelse skal det noteres, at det udråbte »præsidentvalg« ikke var til fordel for nogen af præsidenterne. Jo mere statsminister Anders Fogh og Socialdemokraternes kandidat til statsministerposten, Mogens Lykkesoft, var på skærmen, jo mere gik de tilbage. Derfor endte både Venstre og Socialdemokraterne med at gå tilbage med henholdsvis 5 og 4 mandater, til henholdsvis 47 og 52 mandater. Venstre er dermed stadig Danmarks største parti.

Midten i dansk politik er derimod helt forsvundet. Kristendemokraterne kom ikke over spærregrensen på 2 procent og er sendt ud i kulden. Det EU- og indvandrervenlige Centrumdemokraterne, der røg ud af folketinget ved sidste valg i november 2001, prøvede igen at komme ind i folketinget, men opnåede ikke valg. Det er svært at forestille sig, at Kristendemokraterne og Centrumdemokraterne kan få comeback i dansk politik.

Dyb socialdemokratisk krise

Socialdemokrater gik endnu engang tilbage. 2001-valget var en katastrofe. Og dette valg var en endnu større katastrofe. Socialdemokraterne har desuden ikke været i stand til at vende denne nedadgående tendens efter valget, og står til endnu lavere tilslutning end før valget. Det er til stadighed sværere at kende forskel på regeringen og den såkaldte socialdemokratiske opposition – og når det forholder sig sådan, så vælger mange almindelige vælgere »den ægte vare«.

Det er svært at se, hvordan partiet kan vende den nedadgående spiral – på grund af interne magt-kampe og på grund af den markante politisk uenighed mellem dem, der vil fortsætte ad det traditionelle socialdemokratiske spor, og så dem, der vil gå yderligere til højre.

Valget gav desuden ikke SF's EU-tilpasning den fremgang, som partiet håbede. SV's søsterparti anbefalede for eksempel et ja til EU-forfatningen. Tværtimod blev det til for SF en mindre tilbagegang, blandt andet foranlediget af det noget bedagede indtryk, som det giver med en folke-

tingsgruppe, der har den højeste gennemsnitsalder. SF er åbenlyst kommet i klemme mellem de Radikale og Enhedslisten, men har – blandt andet takket være sin relativt store ungdomsorganisation – muligheden for at bringe sig ud af denne klemme.

Enhedslistens fremgang

Enhedslisten havde et godt valg. Men forklaringen på vores fremgang er næppe enkel. Var det på grund af vores gode politik? Jamen, den havde vi jo også ved sidste valg! Var det på grund af vores krav om tropperne hjem fra Irak? Jamen, den linje delte vi jo med SF, som gik tilbage! Men var det så ikke vores klare nej til EU-forfatningen, som virkelig markerede os overfor SF? Tja, faktisk viser exit poll-undersøgelser, at vi tabte mindst lige så mange af vores vælgere fra sidste valg til SF, som vi vandt fra dem. En del af forklaringen er dog helt sikkert Socialdemokraternes højredrejning, hvilket har fået en del folk til at vælge Enhedslisten som venstreorienteret alternativ og reel opposition til den borgerlige regering.

Konkrete krav

Enhedslisten brugte gennem hele valgkampen en strategi, der gik ud på at fortælle, hvad vi ville i stedet for at fortælle, hvor dumme de andre var. Selvfølgelig kan man ikke komme ud over at kritisere de borgerlige og socialdemokraterne, men vægten blev stringent lagt på at fortælle om de ting, vi ville. For eksempel fremlagde vi vores regne stykke om, at det er gratis at ansætte tusindvis af mennesker i den offentlige sektor, hvis man bruger arbejdsløshedsdagpenge aktivt ved at ansætte folk i rigtige stillinger i den offentlige sektor. Ligeledes har vi en plan for, hvordan Danmark i løbet af 25 år kan overgå til 100 procent vedvarende energi og 100 procent økologisk landbrug. Enhedslistens gamle mærkesag med, at

fakta

ENHEDSLISTEN

Opbrør har bedt danske Enhedslisten om å analysere sin partivekst med tanke på RVs diskusjon om å bli mer enn et 1,2 prosent parti.

Enhedslisten har 6 representanter i det danske Folketinget. Mer om Enhedslisten kan du lese på dere hjemmesider <http://www.enhedslisten.dk/>
Her kan du abonnere på et nyhetsbrev som kommer tre ganger i uka.

SUKSESS: Rune Lund fra Enhedslisten oppsummerer partiets suksess til inspirasjon for RV.

Vores erfaringer er entydigt positive med denne form for politisk kommunikation, der på en konkret viser en vej til et andet samfund, hvor mennesker og miljø er vigtigere end kortsigtede profitinteresser for store selskaber.

Stemningsskifte

Det er tydeligt, at der er foregået et stemningsskift, først og fremmest blandt de unge. Det kan ikke alene måles ved skolevalgene (hvor Enhedslisten fik over 10 procent af stemmerne), men kunne også mærkes ved valgmøder på gymnasier og andre ungdomsuddannelser, hvor for eksempel forslag om højere u-landsbistand blev mødt med klapsalver.

Dette stemningsskift mærkede vi allerede fra valgkampens start i form af positiv modtagelse på gader og stræder, de mange besøg på vores hjemmeside og de hundredvis af henvendelser om medlemskab. Men som valgkampen skred frem blev ikke mindst Enhedslistens medlem af folketinget, Pernille Rosenkrantz-Theil på 28 år, en katalysator for dette stemningsskift.

Hun fremstod i tv og presse som et friskt pust, som for eksempel kunne give ministrene tørt på, når de fuskede med tallene for at dække over nedskæringerne på uddannelserne. Og hun kunne gøre det med den autoritet og selvsikkerhed, som kommer fra at have været aktivt involveret i mobiliseringen af en bevægelse mod nedskæringerne.

Del af problemet

Men trods vores fremgang bliver vi nøgternt nødt til at konstatere, at også vi er en del af problemet. Vel og mærke forstået på den måde, at heller ikke vi har været i stand til at opveje Socialdemokraternes og SF's tilbagegang. Det bliver den store udfordring i den kommende periode.

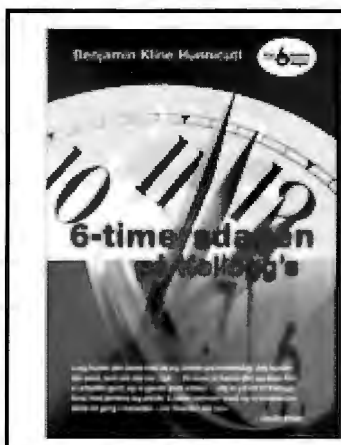
Og det bliver en udfordring, som vi skal formå at indfri i en situation, hvor en borgerlig regering har fået fire år mere til at underminere fagbevægelsen og angribe de svageste i vores samfund. Det kræver ikke alene, at vi bliver bedre i stand til at forbinde os med de lag og grupper, som bliver ramt, men også at vi bliver endnu bedre at vinde nye medlemmer, styrke vores parti og gøre det til et virkeligt centrum for kampen mod Fogh-regeringen og dens liberalistiske projekt.

Ny regering – og en ny politik

Vi har et stort arbejde med at få væltet den borgerlige regering. Men vi har et lige så stort arbejde i at sørge for, at vi ikke kun får en ny regering – men også en ny politik! For at sikre dette er det nødvendigt med endnu større fremgang til Enhedslisten. Det er målet for de næste fire år i folketinget og i resten af organisationen.

store multinationale selskaber som Coca Cola, McDonald's, Statoil og mange andre skal betale selskabsskat og ikke kunne lave skattefuskeri er også altid en sællert. I mange år har over 200 selskaber stort set ikke betalt en eneste krone

i skat i Danmark på grund af udnyttelse af skattehuller. Disse huller skal lukkes, og det er noget alle kan forstå, når man er til debatmøder – selv i de allermest højreorienterede dele af landet. En ren vindsergang.

Endelig på norsk:

Den fascinerende og lærerike fortellingen om 6-timersdagen på Kellogg's. Kellogg-arbejderne forteller om økt samfunnsaktivitet, bedre familieliv, tid til huslige sysler, tid til idrett og hobbyer, tid til å nyte naturen eller rett og slett tid til å snakke med naboen. Mer fritid betydde mer kontroll over livet.

Boka presenterer ideene bak, hvilke krefter som sto mot hverandre og arbeidernes erfaringer.

Utgitt av For 6-timersdagen

Pris 120 kroner + porto

Bestilles fra boka@6-timersdag.net

RVs oppgaver etter regjeringsskiftet

Nå rettes det mye oppmerksomhet mot regjeringen og dens plattform, og det vedtas krav og forventninger fra en rekke hold. Det er bra, og det skal vi også gjøre. Men likevel: Vårt viktigste anliggende er å engasjere oss sammen med folk om de sakene som folk oppfatter som viktige for dem.

> TEKST: TORSTEIN DAHLE. FOTO VALGKAMPEN 2005: JOHANNE BERGKVIST

Vi skal engasjere, organisere, mobilisere. Vi må ikke la oss rive med slik at også vi konsentrerer vår oppmerksomhet mot tautrekking og intriger rundt regjeringen og regjeringspartiene. På flere svært viktige områder har regjeringen kommet med utspill som det må settes skarpt søkelys på.

Ett av dem er regjeringens enstemmige vedtak om å sende F-16-fly til Afghanistan, der de skal innlemmes i den NATO-ledete ISAF-styrken. Dette passer som hånd i hanske med USAs opplegg: ISAF skal overta for Operation Enduring

Freedom (OEF), hvor USA selv er tyngst inne. Dermed vil USA få frigjort kapasitet som kan settes inn i Irak.

I Soria Moria-plattformen het det: "Regjeringen vil styrke norsk deltakelse i ISAF i Afghanistan. På denne bakgrunn vil vi ikke fornye norsk deltakelse i OEF når mandatperioden for disse styrkene utløper" (min utheving). Vi rykket umiddelbart ut og karakteriserte dette som politisk svindel: Man gir inntrykk av at Norge skal trekke seg ut av de USA-ledete operasjonene i Irak og

Afghanistan, mens man i virkeligheten deltar i et velregissert opplegg som frigjør betydelige amerikanske ressurser til innsats i Irak.

Falske antikrigssignaler

At dette var falske antikrigssignaler fikk vi rett i raskere enn vi drømte om, med regjeringsvedtaket om F-16-flyene.

Fra SV på Stortinget unnskyldes vedtaket med at saken ble overtatt fra Bondevik-regjeringen, men selvsagt kunne den nye regje-

ringen ha stoppet den. Vi har gått knallhardt ut mot vedtaket. Saken er også kontroversiell i SV. Sentralstyremedlem Ingrid Fiskaa gikk raskt ut mot avgjørelsen, i egenskap av å være leder for Fredsinitiativet. Det er bra, for nå er det svært viktig at ikke fredsbevegelsen blir svekket ved at viktige deltakere blir medansvarlige for elendige vedtak i regjeringen.

Grønt lys for gasskraft

Også i miljøpolitikken ser vi allerede store svikt. Det gis grønt lys for forurensende gasskraftverk, med et nok så vagt tillegg om å bidra til utvikling av teknologi for CO2-fjerning ("Målet er at fjerning av CO2 skal skje innen 2009.."). Det legges også opp til å ta i bruk en større del av naturgassen innenlands til energiformål.

Det har vakt harme i miljøbevegelsen at det er gitt tillatelse til en letebrønn på det kontroversielle Goliatfeltet i Barentshavet. Miljøvernminister Helen Bjørnøy har ikke satt noen begrensning for de planlagte utslippene under boringen, på tross av at det planlegges tre ganger større utslipp enn de grensene som lå til grunn da Stortinget vedtok å gi grønt lys for å starte letevirksomhet i Barentshavet.

Ingen opposisjon fra venstre på Stortinget

Også for kommuneøkonomien vil Regjeringen og stortingsflertallet komme til å skuffe. Løftet i regjeringsplattformen om 5,4 milliarder mer i frie inntekter vil ikke bli fulgt opp med tilsvarende vekst i kommunenes samlede rammer. Og i den ene kommunen etter den andre oppdager lokalpolitikkerne nå hvor liten en sånn påplussning egentlig er: Mindre enn 2 prosent reell vekst. Uten RV blir det ingen opposisjon fra venstre, sa vi i valgkampen. Det er ingen tvil om at det var riktig. I Stavanger Aftenblad 31. oktober gjorde SVs

nye parlamentariske leder Inge Ryan det klart at SV som regjeringsparti ikke skal ha noe slinger i valsen: "Vi kan ikke tale med to tunger. Vi kan ikke ha to «politikka» (sic.). Vi har to enstemmige

REGJERINGSLOFTER: RV må ikke identifisere seg med løftene i Soria Moria-erklæringen på en sånn måte at vi sprer falske forventninger, skriver Torstein Dahle.

landsmøtevedtak på at vi skal gå i regjering. Det har konsekvenser. Det kommer til å bli mange kompromisser. Noen ganger vil vi vinne, andre ganger tape. Men vi må stå inne for helheten, for regjeringens politikk. Hvis ikke, kan vi ikke delta i regjering. Det blir et håpløst system hvis vi skal fungere som opposisjon når vi er i posisjon. Det går ikke. Det blir useriøst."

Viktige løfter

Prinsippet om "demokratisk sentralisme" skal nå håndheves strengt i SV (og kanskje ikke så demokratisk heller). Om yngre, radikale krefter i SVs ledelse sier Ryan: "Det er bra å få inn yngre krefter. Men forutsetningen er at de stiller seg bak regjeringsprosjektet". Og han tilføyer: "Når beslutningen er fattet, må vi stå samlet bak":

For RV er det svært viktig at vi også peker på at det er mye bra i Soria Moria-plattformen. Den inneholder en hel del løfter som er viktige for

folk. Et av de tydeligste og viktigste er løftet om å reversere de reaksjonære endringene som ble gjort av Stortinget i 2003 (Victor Norman) og i vår (ny arbeidsmiljølov): Åpning for 13-timers-dagen, dårligere overtidregler, økt bruk av midlertidige ansettelsler og svekket stillingsvern, og undergraving av de tillitsvalgte og fagforeningenes rolle.

Også på en rekke andre punkter inneholder plattformen viktige løfter. Dessuten er det skapt forventninger som den ene organisasjonen etter den andre nå konfronterer regjeringen med.

I RV må vi bidra så godt vi kan til å mobilisere kraft bak disse løftene og forventningene. I beste fall vil det kunne gi resultater som er viktige for folk. I en rekke tilfeller er det grunn til å frykte at regjeringen vil svikte sine løfter, og når de gjør det skal vi være

på pletten og prøve å slå løftebruddet tilbake. Men det blir feil å avskrive regjeringens vilje til å følge opp løftene allerede nå. Det vil folk med rette oppfatte som urimelig og urettferdig av RV. Og med den norske statens utrolige rikdom har regjeringen større handlingsfrihet enn noen annen regjering i verden. Vår rolle må først og fremst være pådriverens, og vi må alliere oss med de kreftene som mobiliserer for å få løftene gjennomført.

Ikke falske forventninger

Så må vi passe oss for ikke å identifisere oss med løftene på en sånn måte at vi sprer falske forventninger, slik at vi med rette kan bebreides for å ha ført folk bak lyset dersom løftene likevel brytes. For selysagt kommer mange av løftene til å bli brutt. Og vår oppgave må være å avsløre det når det skjer. Utfordringene og mulighetene er store framover!

RV ute med grunnsirkel

Gjør deg klar for diskusjoner om RVs politiske grunnlag. Studieutvalget har utarbeida et førsteutkast til grunnsirkel for RV som er klar 1. november. Siden arbeidet med sirkelen ble forsinket på grunn av valgkamp, så er dette et førsteutkast som skal revideres i løpet av 1. halvår neste år.

Temaene i sirkelen er sosialisme, imperialisme, feminisme og litt om hva det er ved kapitalismen som gjør sosialisme nødvendig. Studieutvalget tar gjerne i mot innspill fra lag og personer om hvordan studiesirkelen fungerer og bør utformes

videre. Bruk den, slit den ut og diskuter så busta fyker!

Glem heller ikke Studieutvalgets hefte «Hvorfor sosialisme». Ypperlig til å sette igang inspirerende prinsippprogramdiskusjoner.

Sirkelen kan bestilles på rv@rv.no eller 22 98 90 50

Kristine Nybø, leder Studieutvalget

Hvorfor sosialisme?

Les inspirerende tekster om sosialisme, demokratisk husholdning i stedet for markedets diktatur og sosialismens to sjeler.

Bestill fra RV på rv@rv.no eller tlf 22 98 90 50. Heftet koster 30 kroner pluss porto.

Kjempesjansen for RV

Etter valet er det mange i RV som spør seg: Kva no? Tyder regjeringsskiftet utan RV på tinget fire nye år med stillstand i RV?

> TEKST: PÅL HELLESNES, NESTLEDER RV. FOTO: JOHANNE BERGKVIST

EG MEINER AT DEI komande fire åra vil representera den største politiske sjansen RV har hatt så langt i vår historie. Det er både pragmatiske, politiske grunnar og systemiske grunnar til det. Spørsmålet er om vi klarer gripa denne sjansen.

DET ER EIN FUNDAMENTALT ny politisk situasjon at SV no er i regjering, for første gong i historia. SV har så langt, siden RV datt ut av tinget i 1997, vore representanten for venstreopposisjonen på Stortinget. No går dei frå opposisjon til posisjon. Ettersom dei sitt i regjering med to parti som ligg til høgre for dei politisk, vil det sjølv i best tenkjelege scenario vera naudsynt for dei å inngå, og forsvara, kompromiss som ligg til høgre for deira eigen politikk. Dette vert sjølv sagt forsterka av at SV-leiinga, og ikkje minst deira folk i regjeringa og Stortingsgruppa, er dominert av høgresida i partiet. Det vil vera eit sterkt press i SV for å vera med og legitimera og forsvara den politiske kursen til regjeringa. Dette vil de facto flytta SV fleire skritt politisk til høgre, ikkje minst siden dei er utan venstreopposisjon på tinget.

I TILLEGG KJEM DET at dette er ei regjering som frå starten av har vorte samde om å regjera på grunnlag av NATO, WTO og EØS. Dette vil leggja såpass sterke føringar på kva for sosialpolitikk og økonomisk politikk som vert mogleg å føra, at regjeringa berre unntaksvis vil kunne stå for nokon form for venstrekurs. Snarare vil politikken få karakter av marknadliberalisme i saktare tempo.

DET POTENSIELLE POLITISKE ROMMET for RV vil derfor vera stort, og sjansen til at RV vil kunne veksa og vinna større oppslutting i takt med SV si høgredreining og desillusjonering, godt til stede. Men det vil vera feil å forveksla potensielle med resultat.

POLITISK ER DEN STØRSTE UTFORDRINGA at RV må gjennomgå ei kraftig opprusting på nasjonal politikk. Vi har ein relativt godt utbygd politikk lokalt, mange stader, men nasjonalt er mykje av politikken vår prega av gode prinsipp og paroler, men lite konkret politikk som er relevant. Vi har lite tradisjon for, og lite kompetanse på, å jobbe

med nasjonal politikk. Men skal vi makte å fylle rommet til venstre for SV må vi få det. Eg trur vi må fokusera kreftene på å få ein grundig og godt gjennomarbeida politikk på nokre konkrete felt, som miljø, kommuneøkonomi og utanrikspolitikk, slik at vi vert i stand til å gripa inn i den politiske kampen som står på ein relevant måte.

DET KREV SAMSTUNDES ein kulturendring i synet på Stortingspolitikk. Det fins ein politisk tendens i RV til å sjå på parlamentarisk arbeid på Stortinget som fundamentalt forskjellig frå lokalt nivå. I synet på Stortinget heng RV tidvis att i ein leninistisk statsanalyse, der tinget einsidig vert sett på som "Staten" (stor S), dvs. redskap for

kapitalen. Etter mitt syn bygger dette på eit førborgarleg syn på staten, som kan hende var riktig i Tsar-russland, men ikkje i Noreg i 2005. Vi burde i staden ha ein meir gramsciensk statsanalyse. I korte trekk vil dette innebera å anerkjenne at staten er resultat av samspel mellom ulike samfunnskrefter, der kapitalen sine interesser har overtaket, men der andre, som arbeidarrørsla, sosiale rørsle, bønder osv, også har påverkingkraft. Kort sagt er Stortinget ein arena for klassekamp, ikkje eit reint undertrykkingsapparat. Dette opnar for ein heilt annan tenking kring alliansepolitikk og politisk kamp.

SAMSTUNDES MÅ VI DRIVA IDEOLOGISK nybrottsarbeid, ikkje minst i arbeidet med nytt prinsippogram. RV treng eit program som klarer å kombinera det å ivareta vår gode, systemkritiske samfunnsanalyse med eit moderne språk som kommuniserer med folk. På same vis som Raud Ungdom må Sosialistisk folkestyre verta vår visjon. Dette heng saman med utviklinga i den "globaliseringskritiske rørsla". Over heile kloden sprer

parola "Ei anna verd er mogleg" seg, men dersom venstresida ikkje kjem på banen med konkrete svar på kva for "anna verd" vi pratar om, er eg redd for at resultatet vert at kapitalismen held fram på walkover. Sentralt i rørslene sin kamp er kravet om folkeleg, demokratisk kontroll, sett opp mot diktata frå kapitalen og marknaden. Vår sosialismevisjon må evna å fanga opp i seg dette straumdraget. Gjennom bygginga av sosialistisk folkestyre vil rørslene sine vonar om demokrati nedanfrå kunne verta ein realitet. Det ligg implisitt i dette eit oppgjær med autoritære tradisjonar for sosialisme ovanfrå.

EG TRUR TIDA ER MODEN for eit prinsippogram

etter denne lina i RV no, men det krev at vi får ein prosess kring programmet der prinsippa og standpunkta vert det sentrale, ikkje kringling om formulering av einskildsetningar. Det sentrale, som lokallaga og medlemmane skal ta stilling til, må jo i første omgang vera kva for prinsipp som skal ligga til grunn for politikken, ikkje nøyaktig korleis desse prinsippa vert formulert. Programmet må innehalda både ein moderne sosialismevisjon, og analyser av kapitalismen og klassekampen, imperialismen og kvinneundertrykkinga. Og det må vera i ei form som gjer at det er leseleg for folk utan bakgrunn i ytre venstres mangesetterte organisasjonsliv.

OM EG SKAL OPPSUMMERA det eg trur eg hovudutfordringa for RV nett no, så er det å vera eit parti rotfesta i norsk røyndom anno 2005, både prinsipielt og politisk. Vi må klara det paradoksale å bygga eit reelt revolusjonært parti i eit relativt stabilt kapitalistisk samfunn. Det er ei stram line, men uttellinga om vi klarer det, kan bli stor.

Blanke ark og fargestifter?

Hva bør være RVs grunnprinsipper når det gjelder sosialisme? Bør RV ha prinsippprogram eller sosialismemanifest? Hva er de viktigste sakene i den anti-rasistiske kampen? Er kultur mer en rock og tagging? Hvem skal ta over roret og bli neste ledelse? Landsmøteforberedelsene er i gang.

> TEKST: JOHANNE BERGKVIST. MIMREFOTO FRA RVS LANDSMØTE I 1989.

Landsstyremøtet 28.-30. oktober vedtok at landsmøtet skal behandle og vedta et nytt prinsippprogram. Forrige landsmøte ble et nyskrevet forslag avvist blant annet fordi delegatene mente det hadde vært for kort tid til grundige diskusjoner, men behovet for treffende formuleringer og klar politikk kom opp til diskusjon under høstens Stortingsvalg. Det ble trukket fram forvirrende punkter og uenigheter om blant annet revolusjon og "tøm familien for oppgaver". Nyskrivingen av prinsippprogram blir derfor prioritert fram mot landsmøtet. Målet er å engasjere lag og medlemmer i spennende debatter om RVs visjoner, prinsipper og analyser. For å sikre en så åpen og demokratisk prosess som mulig skal det opprettes et nettforum hvor denne diskusjonen kan føres. I tillegg skal lag og medlemmer mobiliseres i diskusjonene. AU og prinsippprogramkomiteen skal kontinuerlig (månedlig) sende ut til partilagene problemstillinger og motsetninger som dukker på underveis. Det skal legges fram forslag om status til fremtidig prinsippprogram til diskusjon for fylkeslagenes årsmøte.

Hva slags program?

Prinsippprogramkomiteen består av Kristine Nybø (leder), Pål Hellesnes (sekretær), Anna Blix, Jørn Magdahl, Kari Celius, Asgeir Drugli, Jo Skårderud, Sigrud Angen og Jorun Gulbrandsen. I november skal komiteen lage en første utsending med diskusjonsopplegg til lagene. Da oppfordrer vi alle til å starte spennende og engasjerte debatter rundt julegløggen. For allerede 15.januar sender ko-

miteen ut et forslag til hva som bør være enkelt formulerte grunnprinsipper for RV på forskjellige områder som sendes ut til organisasjonen for diskusjon. Landsstyret vil at diskusjonen rundt programmet da skal dreie de politiske prinsippene og ikke om enkelt ord som "utviklet seg raskt" versus "utviklet seg etter hvert" eller hvorvidt det bør stå "Forsvar av Stalins praksis som enehersker i Sovjetunionen er uforenlig med RVs sosialismesyn" eller om "forsvar av" må strykes.

15. januar sendes også ut en henvendelse til fylkeslagene hvor de bes om å ta opp diskusjon om hvorvidt RV skal ha et tradisjonelt Prinsippprogram eller hvorvidt dette dokumentet skal ha status som manifest/uttalelse eller lignende. Meldefrist er 20. februar.

1. mars sender komiteen ut forslag til prinsippprogram eller sosialiseresolusjon til Landsstyret, som 10.-12. mars gir en foreløpig innstilling program. Dette gjøres kjent hos medlemmer og lagene og alle lag oppfordres til å arrangere møter, åpner for forslag til endringer. Landsmøtedelegatene får forslaget ca 1. april og dermed god tid til lesing og forslagsstilling fram til landsmøtet 12. – 14. mai.

For de som syns Arbeidsprogrammet også halter: AU Bergen skal revidere dette. Særlig kulturkapitlet skal fornyes. Her er det satt ned et kulturutvalg til å nyskrive RVs kulturpolitikk: Leder for kulturutvalget er Stine Akre. Medlemmer er Aslak Sira Myhre, Elling Borgersrud, Chiku Ali, Eivind Volder Rutle og Roger Gjerstad. Innstilling på revidert Arbeidsprogram og kulturkapittel legges fram for LS i mars 2006 for innstilling og sendes

ut til organisasjonen 15.mars og til landsmøtedelegatene ca 1. april.

Antirasistisk manifest skal også nyskrives. Det forrige ble vedtatt i 1997 og har mange mangler og trenger å passe med dagens situasjon. Leder av antirasistisk manifestkomité er Line Khateeb (?). AU Bergen får fullmakt til å utarbeidet ferdig tekst som skal sendes organisasjonen til høring innen 15.januar, tilbakemeldinger sendes AU Bergen innen 1. mars. LS innstiller på antirasistisk manifest på sitt møte i begynnelsen av mars. Da vil det også bli lagt fram forslag på Handlingsplan.

Ny ledelse

For å få best mulig gjennomtenkt forslag til ny ledelse settes arbeidet med dette i gang nå. Forberedende valgkomite består av Marte Mjøs Persen (Bergen) leder, Frode Bygdnes (Harstad), Hans Petter de Fine (Oslo) RU, Marjike Berdahl (Oslo) RU, Elise Malde (Stavanger), Christian Jacobsen (Bergen), Elin Volder Rutle (Ås) RU, Roar Ellingvåg (Oslo) og Turid Thomassen (Lillehammer). Forslag om å unngå delt ledelse ble avvist med en stemme, mens forslag om å arbeide for kvinnelig leder ble oversendt valgkomiteen som innspill til deres videre arbeid. Komiteen bør avslutte sitt arbeid i god tid før LM slik at innstillingen kan gjøres kjent i organisasjonen.

Sammenslåing?

Se neste side for diskusjon om landsmøtevedtaket om å diskutere i RV å slå sammen AKP og RV.

Hva skjer med RV?

Landsmøtet vedtok at RV skal diskutere en mulig sammenslåing med AKP. Her får du vite hva som skjer i prosessen. Opprør har intervjuet noen RV-ere med ulik bakgrunn om deres syn på en eventuell sammenslåing av RV og AKP og hva slags parti de ønsker at RV skal være.

> TEKST OG FOTO: JOHANNE BERGKVIST. FOTO AV ARNE BYRKJEFLØT. ANE BYSHEIM.

RVs landsmøte vedtok at RV-ledelsen skal ta kontakt med AKP-ledelsen med sikte på å slå seg sammen for å samle den revolusjonære bevegelsen. Forslaget ble blant annet begrunna med at det er lite gagnlig med flere overlappende parti-prosjekter på venstresida og den uholdbare situasjonen for Rød Ungdom med to moderpartier.

Forslaget i sin helhet:

"RV er et lite, revolusjonært parti med aktive medlemmer som gjør en stor innsats i fagbevegelsen, kvinnebevegelsen, Nei til EU og antikrigsbevegelsen. I tillegg har RV uredde talsmenn og kvinner i kommunestyre og fylkesorganisasjoner. Vi er få og trenger en samling av ressurser. RVs landsmøte oppfordrer den nye RV-ledelsen og ta kontakt med AKP-ledelsen med sikte på å slå seg sammen for å samle den revolusjonære bevegelsen. Et sentralt mål må være å tilrettelegge enhet og samling slik at medlemmer i Rød Ungdom vil melde seg inn i RV. Resultatene av denne henvendelsen legges fram for landsmøtet i 2006 til behandling."

Videre arbeid

AU bestemte derfor å ha en samtale med AKPs

ledelse for å klargjøre deres synspunkter. Deretter vedtok RVs Landsstyremøte 28.-30. oktober følgende:

LS er fornøyd med det arbeidet AU har gjort med å følge opp LM-vedtaket om forsøk opp LM-vedtaket om forsøk på samling av RV og AKP til ett parti. LS oppfatter at tiden nå er moden for å kunne sette denne prosessen i gang for alvor. LS har følgende ønsker for denne prosessen:

1. LS LEGGER I UTGANGSPUNKTET STOR VEKT PÅ FØLGENDE PUNKTER:

- a) Kontingentsatser på dagens nivå supplert med frivillige kontingentsatser gjennom Rødreven.
- b) Ikke aktivitetsplikt, men innfor "massepartimodellen" til RV må det arbeides for større aktivitet, større lagsaktivitet, mer skoloring.
- c) Alle som er enig i RVs politikk kan bli medlemmer.
- d) Ikke demokratisk sentralisme som organisasjonsmodell.
- e) Dersom sammenslåing vedtas må dobbeltmedlemskap mellom RV og annet registrert politisk parti i Norge opphøre, dette gjelder ikke for dobbeltmedlemskap med ungdomsorganisasjonen til RV.
- f) Partiet skal hete RV.
- g) Partiet skal ha et revolusjonært grunnsyn.

h) Møter i RV skal i all hovedsak være åpne for alle medlemmer.

- i) Partiet skal ha en eksklusjonsparagraf.
- j) Partiet skal ha et demokratisk sosialismesyn.

2. PROSESSEN MÅ IKKE BLI FOR LANG.

– f.eks prinsippvedtak i alle tre organisasjoner i løpet av ett år - og lm for "nytt" RV i 07/08.

3. DEN LOKALE DISKUSJONEN om oppfølging av LM-vedtaket om AKP og RV, organiseres på den måten som de lokale RV-leddene selv finner hensiktsmessig. På de steder der det finnes RV-lag, antar vi at debatten normalt vil skje på medlemsmøter i RV, der AKP-erne også vanligvis er medlemmer.

4. LANDSSTYRET OPPFORDRER LAGENE i RV til å organisere åpne debattmøte om partiorganisering på venstresida.

VIKTIGE SPØRSMÅL FOR DEBATTEN ER:

- Hvilket parti trengs i den norske klassekampen i Norge i dag?
- Hvilket politiske grunnlag må partiet ha?
- Hvilket ideologisk grunnlag?
- Hvordan må et slikt parti være organisert?

- Må finne felles utgangspunkt for debatten

Jenny Lundgård, Jentepolitisk ansvarlig i Rød Ungdom, medlem Oslo RV

– Hva syns du om sammenslåingsvedtaket?
– Jeg er glad for at det kom, fordi det er slit-somt for RU å ha to moderpartier. Det sliter oss i flere retninger og har derfor stor betydning for oss om våre respektive mødre greier å snakke sammen.

– Er de mulig å samle de to prosjektene RV og AKP?

– Jeg syns det er rart at man ikke kan være med i samme parti når man har samme ungdomsorganisasjon. Jeg syns det er viktig at Rød Ungdoms politiske prosjekt de siste åra fortsetter – våre tanker om hva slags venstreside vi trenger. Vi har en bedre utvikla sosialismevisjon,

klarere i oppgjør med dårlige sider ved m-l-bevegelsen og vår historie. Noe jeg ikke syns RV alltid er like entydige på.

– Er det forskjell på RV og AKP her?
– Det er flere grunner til at jeg som RUer bare er med i RV. For det første, partiet for fram-tida fines ikke, men på tross av RVs mangler, har RV har mye større potensial enn AKP. Det handler om historisk slagg og organisasjonsprinsipper jeg ikke syns vi bør tviholde på. Det henger igjen i AKPs sikkerhetspolitikk og demokratiske sentralisme. Det er ikke nødvendigvis sånn at alle i Hvorfor trengs det et Parti i partiet? Det virker som om AKP ser seg selv som "det egentlige partiet". Det er skadelig for RV. Vi må forholde oss til virkeligheten i Norge, ikke den virkeligheten vi konstruerer selv. Den kritikken rammer ikke bare

RØD UNGDOMS KRAV I TO SKRITT FRAM 2002:

LM i 2002 utfordret RV og AKP på følgende:
 – AKP bør diskutere hva slags parti venstresida trenger, om de skal fortsette å være et eget parti eller om man bør satse på et samlende revolusjonært prosjekt, og hva prosjektet i så fall er.
 – RV bør diskutere om RV er et godt nok utgangspunkt for et samlende revolusjonært partiprojekt, og bli langt bedre til å utfordre ideologisk, både i samfunnsdebatten og internt på venstresida.
 – Uavhengige revolusjonære og sosialister i fagbevegelsen, miljøbevegelsen, kvinnebevegelsene, solidaritetsarbeidet, antirasismen og Attac bør kaste seg inn i arbeidet for et samlende revolusjonært partiprojekt, for eksempel gjennom arbeid i RV.

På landsmøtet 2005 vedtok RV: Rød ungdoms krav i to skritt Rød Ungdom skal i perioden ta en grundig diskusjon om situasjonen med to moderpartier er ønskelig. Det trengs en grundig politisk diskusjon om de ideologiske forskjellene på Rød Valgallianse og Arbeidernes Kommunistparti, og om hvilken av disse som eventuelt er mest tjenelig for venstresida og Rød Ungdom i dag.

AKP, men også RVere som er ultrakritiske til de nye bevegelsene. Det ideologiske må ligge i bunnen. Jeg blir sjokkert over at noen i RV fortsatt kan si "Stalin hadde gode hensikter". I det utenomparlamentariske arbeidet må vi drive med de alternative bevegelsene og ikke la dem tvile på vår holdning til demokrati og folkestyre.

- *Hvordan kan forslaget om partisammenføring best diskuteres?*
- Vi må finne et slags utgangspunkt å diskutere ut fra. Det må være at alle vil det beste for den revolusjonære venstresida. Vi må ikke tillegge folk meninger, men forholde oss til det de sier. Vi må ha klare spilleregler vi diskuterer ut fra. Dette handler ikke om personer og om hvem vi liker eller ikke. Det handler om strategi og om hvor vi vil med RV i framtida. Det er ikke sikkert vi er enige, vi må sammen finne ut om det er grunnlag for en sammenslåing. Jeg tror oppvaskdiskusjoner fort fører til to fløyer som kan krangle om det i en evighet.
- *Hva tenker du om utfallet av debatten?*
- Jeg synes AKP skal gå inn i RV. Det er et spørsmål AKP må bestemme seg for som ingen andre kan bestemme for dem. Men jeg håper at RVere og AKPere ser at situasjonen med to moderpartier for RU er skadelig. Forhåpentligvis vil RUere gå "videre" til RV. Men det blir vanskeligere

re når det ikke er naturgitt hvor du går. Aufere går inn i Ap, Unge Høyre inn i Høyre, mens RUere blir forvirra og går inn i en front. Det svekker helt klart RV.

- *Hva slags parti trenger venstresida og hva må RV gjøre for å bli det/ at den situasjonen kan oppstå?*
- I dag svinger RV akkurat som skoledebattene. Det er for personavhengig. RVs potensial er langt større enn 1,2 prosent. Hvordan fylle det potensialet er åpenbart en diskusjon RV må ta. RV trenger en diskusjon om hvor vi vil, mer enn hvor vi er. Vi må diskutere hva vi trenger for å komme dit, da trenger vi ikke en bokstavsdebat, men en framtidsdebat. RU laga noen punkter for hva en venstreside for framtida må inneholde i dokumentet "To skritt fram". Det er lurt av RV å diskutere dem. Er vi der? Er vi enige og i så fall – hvordan kommer vi dit?
- *Tror du en eller annen samling vil ha noe å si for RVs oppslutning?*
- På sikt tror jeg en samling av kreftene vil bygge en større organisasjon. Vi trenger et parti som ikke er så valgkampprega som RV. Vi trenger mer vanlig politisk aktivitet. Hva kan man gjøre i AKP som man ikke kan gjøre i RV? Jeg synes det er dumt å ikke sette inn kreftene i RV.

- RV må være et moderne sosialistparti

Marte MjøsPersen, Nestleder RV, kommunestyrerepresentant for Bergen RV

- *Hva synes du om landsmøtevedtaket?*
- Jeg synes det er uholdbart å være to partier når vi er så små, derfor synes jeg det er greit at det vedtaket kom. AU kommer til å starte opp det Landsmøtet har bedt oss om og begynner med å ta kontakt med AKP-ledelsen for videre diskusjon. Jeg er sjøl ikke med i AKP, men opplever mange der som først og fremst RVere, særlig er mange AKPere viktige RV-representanter i kommunestyrer og fylkesting. Da må det gå an å samle oss om ett prosjekt. Hvis vi ikke får til det må noe allikevel skje. Situasjonen i dag med dobbeltorganiseringa og dobbeltarbeidet synes jeg er uholdbart på sikt. Men skal AKP og RV slås sammen er det åpenbart for meg at det er RV som skal fortsette. RV må være utgangspunktet for sammenslåing. RV har rotfeste og er etablert i lokalsamfunn med lokalpolitikere og til dels høy oppslutning ved valg.
- *Hva mener du om forskjellen på RV og AKP, politisk og organisatorisk?*
- I realpolitikken, om utdanning, skole, pensjon, EU som vi jobber til daglig med både i kommunestyrene og utenomparlamentarisk, er

forskjellen veldig liten. Min oppfatning etter diskusjon med AKPere er at forskjellen er større når vi diskuterer hvordan vi ser på samfunnet under sosialismen. Det kan være en utfordring. Men jeg ønsker meg et bredt parti med plass til mange meninger. Dette partiet må selvsagt ha noen grunnprinsipper. Jeg synes det er viktig at partiet jeg er med i skal hete RV, at det ikke har noen opptakskriterier, men at folk sjøl kan tilslutte seg programmet. RV må være et åpent parti for de som vil være med. Et parti med demokratisk sentralisme er ikke jeg medlem av. Partimodellen RV må være utgangspunkt.

- *Hva er grunnprinsippene du vil ha i bunn?*
- Det er de helt åpenbare. RV må være et revolusjonært parti, med feministisk innsikt. Det er også politisk det som går på organisering. Hvem som kan være med, jeg vil ikke ha aktivitetsplikt. Men vil at RV skal være et moderne sosialistisk parti. RV må også klart ta avstand fra Stalin og Moskvaprosessen. En sammenslåing må være et framskritt, ikke et tilbakeskritt.
- *Er de mulig å samle de to prosjektene RV og AKP?*
- Jeg synes det må skje noe, for det kan ikke fortsette som nå. Det er ikke tilfredsstillende

med dobbeltorganisering, dobbeltarbeid og to moderpartier for RU. Men vi må ha en grundig diskusjon i Landsstyret og RV. Vi kan heller ikke tvinge AKP, men jeg oppfatter at de i utgangspunktet er positive, også til våre Landsstyrets utgangspunkt for sammenslåing (se side 14). Jeg tror vi tidlig vil se i prosessen om det er mulig å gå videre. Jeg er ikke interessert i en bokstavdebat.

– Hvordan skal det gjøres?

– Hvis AKP og RV slår seg sammen må vi forandre vedtektene da kan vi ikke ha medlemmer som er medlem av et annet parti. Det er ikke aktuelt med en representasjon på grunn av sammenslåing. Da må vi stå sammen på politisk grunnlag. En ledelse i et sammenslått parti må bli valgt på landsmøtet på som person, representativ for RV med hensyn til geografi, alder og kjønn. Da må det ikke handle om tidligere AKP eller ikke.

– Hva slags parti er framtidens parti?

– Jeg mener RV kan være det, og til dels er det. Men RV har ikke tatt ut potensialet helt. Vi må tørre å komme med reelle alternativer. RV er fortsatt i for stor grad protestpartiet; mot nedlegging og endring. I stedet syns jeg vi kan bli flinkere til å si hvordan vi vil organisere samfunnet. I denne valgkampen var vi mer bevisste på å tenke på den måten. Der RV lokalt er store viser RV seg som et reelt alternativ, som Notodden, Odda og Bergen. Her kommer RV i stor grad med faktiske alternativer. Det betyr endring for folk som bor der. En slik strategi tror jeg det er uenighet om internt i RV, om hva vi skal være og hvordan.

fakta

LANDSSTYRET HAR VEDTATT FØLGENDE INTERNE UTTALELSE OM RØD UNGDOM:

RVs landsstyre oppfordrer RU til å delta i diskusjonene rundt oppfølging av RVs LM-vedtak om framtidig partiorganisering/mulig sammenslåing av RV og AKP.

RØDUNGDOM

RV sitt landsstyre har forstått at Raud Ungdom ønsker at dei ikkje vert gjort til kamparena for moderorganisasjonane. Landsstyret respekterer dette, og vil innstille til RV sine lokallag å sørge for at dei ikkje bidrar til auka destruktiv fløykamp i RU, men hvert om respekterer autonomien til RU. RV si leiing og medlemmar står sjølvstøtt fritt til å ha meiningar om RV sitt tilhøve til RU, men vi skal ikkje gå aktivt inn i prosessen i RU fram mot dei landsmøte. RV vil verken framskynde eller forsinke prosessen som nå pågår i RU.

- Må diskutere hva slags parti vi trenger

Arne Byrkjeflot, Landsstyremedlem og kommunestyrerepresentant for Trondheim RV. Medlem av AKP.

– Hva syns du om selve landsmøtevedtaket?

– Jeg syns det var greit at det kom til overflata og blir en offisiell sak.

– Er de mulig å samle RV og AKP?

– Jeg er usikker. I utgangspunktet trodde jeg ikke det, men nå ser det ut som om det er en liten mulighet likevel. Min usikkerhet går på om man tjener på det. Får man gjort mer eller mindre? Det er nødvendig å diskutere den politiske situasjonen når man skal bygge opp noe nytt - Hva slags parti trenger man da? Vi har en utrolig interessant politisk situasjon, med en stor og våken utenomparlamentarisk bevegelse og den mest radikale regjeringa i Vest-Europa de siste 30 åra. RV må analysere riktig for å organisere seg rett i forhold til situasjonen. Hvis man roter seg bort nå kan man utsette seg selv. Hvis vi treffer kan vi bli en reell maktfaktor.

– Hvorfor er du selv med i både RV og AKP?

– Jeg mener at splittelsen i 1991 var uønskelig. Det er behov for å forene det utenomparlamentariske og parlamentariske. AKP kan ikke overleve uten det parlamentariske og RV spiller ikke noen viktig rolle i det utenomparlamentariske. Derfor har jeg venta på muligheten for ett parti. Men jeg har venta på en tredjepart, som vi fortsatt ikke har sett. Jeg har sett det som nødvendig og jeg har derfor ikke den store entusiasmen. Jeg tror ikke to pluss to blir mer enn fire, heller mindre. Problemet med RV består i virkeligheten: bystyregruppa i Trondheim RV tar viktigere avgjørelser enn styret i Trondheim RV. RV har ikke greid å spille en stor rolle, unntatt når det henger ammen med politiske vedtak i for eksempel fylkesting, som sjukehusaksjonen. Unntak er pensjonskampen og enkeltsaker som passer sammen med det politiske spillet. RV greier ikke danne levedyktige lokallag innafor den modellen som er. I Trondheim har vi forsøkt å danne en faglig gruppe, men de tillitsvalgte ser det ikke som nyttig.

– Hva har AKP som du mener trengs her?

– AKP er mye mer saksretta enn RV og jobber lenger, bredere og mer systematisk med for eksempel pensjonsspørsmålet. AKP er mer innrettet på fagbevegelsen enn RV. Og fagbevegelsen er grunnlaget for å få til noe på mange områder, på saker som pensjon, sosial dumping og 6-timersdag.

– Og da er AKPs organisasjonsmodell viktig?

– Jeg mener lagsmodellen, ikke prinsippet om demokratisk sentralisme. I Norge må vi kjempe gjennom politisk forståelse. Det holder ikke med direktiver. Lag og ikke allmøter må være det sentrale.

– Er aktivitetsplikt nødvendig?

– Det må være sånn at de som bestemmer er litt aktive. Lag og ikke allmøter må ta avgjørelser. Er det ikke sånn blir ikke laga viktige heller.

– Er det andre viktige skiller?

– Det andre er om jeg skulle jobbe komplisert taktiske spørsmål er jeg avhengig av å jobbe med folk jeg i hovedsak er enig med. Jeg tar gjerne debatten om for eksempel sosial dumping til enhver tid, men vil ikke diskutere taktikk med de som er mest opptatt av fri innvandring. I utgangspunktet er AKP mer enige. Et annet poeng er pengene - medlemskontingent og RVs avhengighet av staten. Et parti jeg ønsker meg må ha høy medlemskontingent. Det løses ikke med et system som Rødreven, da kan man få A og B medlemmer. Det er vanskelig i en organisasjon.

– Hva bør være grunnlaget for en sammenslåing?

– Jeg mener det er viktig å ikke bare ta utgangspunkt i de to modellene som finnes. Debatten må starte med hva slags parti vi trenger og om det fins eller vil oppstå grupperinger som ikke er med i dag. Kan man forene seg med opposisjon som finnes annet sted? Hvilke saker er det mulig å vinne? Bør vi lage store bevegelser på sjukehusa? Er pensjonskampen er tapt? Hvor vil den nye regjeringa ikke kunne gjennomføre løftene de har holdt? Hvilke løfter kan en utenomparlamentarisk bevegelse sørge for at blir holdt? Jeg hadde altså foretrukket at det var en tredje gruppering, utenom RV og AKP. Men vi må konsentrere oss om det vi har, ellers ser vi oss sjøl som uviktige. Og vi er viktigere enn vi sjøl tror.

Mao min Mao – en anmeldelse

Sjølis bok gir mye godt stoff til å forstå AKPs indre liv. Men for å forstå m-l-bevegelsens vekst og fall må vi lete i kilder langt utafor AKP sjøl. Denne oppgaven er også en oppgave for RV.

> TEKST: PEDER MARTIN LYSESTØL, LEDER SØR-TRØNDELAG RV. FOTO: ARKIV.

Hans Petter Sjøli skriver i innledningen til boka om AKPs historie: "AKP(m-l) var en parentes. Et unntak. Men medlemmene, kadrene forsøkte. De kom seg opp av sofaen og ga jernet. De ble drevet fram av en politisk energi uten sidestykke i et-terkrigs-Norge".

Sjøli har ønsket å studere dette forsøket nærmere, fra A til Å. Han har ingen ønsker om å "ta AKP". Han har et ønske om å forstå og formidle videre. Han har gått grundig til verks. Snakket med 8 tidligere medlemmer med verv i partiet. Han har lest partiets interne skrifter og bøkene om (m-l)-bevegelsen som er skrevet av partimedlemmer og andre. Dette har endt opp med det han selv kaller "ei fortelling" om AKP. Han understreker at hans materiale er for tynt til at han vil kalle det "historien om AKP". Men det er hans forsøk på å forstå bevegelsen.

Jeg som skriver dette har et annet utgangspunkt enn Sjøli. Han er en ung historiker og journalist som vil finne ut av hva som skjedde. Jeg har vært med på byggingen av det nye kommunistpartiet i Norge i om lag 30 år, fra 60-tallet til jeg meldte meg ut først på 90-tallet. Storparten av denne tida satt jeg i Sentralkomiteen og ei tid var jeg leder av AKP i Sør-Trøndelag. Jeg vet derfor ganske mye om hva som skjedde. Men hvorfor skjedde det? Hva var det som ga oss energien, kreativiteten? Vi angrep den mektige kapitalistiske staten som en flokk terriere. Med et mot og vilje til å gi faen som vi knapt har sett maken til i norsk historie. Vi fikk også til mye, og gjorde mye helt feil. Dagens unge RVere hører sikkert vandrehistorier om mye av det rare vi gjorde. Mye av dette har også Sjøli skrevet om og mye av dette har borgerskapets aviser utbrodert for alt det er verdt. Men mange av de "sektariske AKPerne" som vi etter hvert ble, hadde også stått for noe av det tøffeste, dyktigste og mest modige av opprør i kampen mot kapitalisme og imperialismen vi har hatt i Norge. Jeg har jobbet politisk sammen med Tron Øgrim, Pål Steigan, Kjersti Ericsson, Sigurd Allern, Finn Sjøe og mange flere av de som nevnes i boka. Gjennom lesingen av Sjøli har jeg gjenopplevd noe av alt det vi hadde en finger borti. Selv om jeg i dag ser hvordan vi gjorde viktige

politiske feil og feilvurderinger av den politiske situasjonen og selv om jeg mener partiets indre liv utvikla farlig sekterisme, kan jeg ikke annet enn å bli imponert av denne gjengen. De har fått mye kjef, mye riktig kritikk. Men nå må vel også tida være kommet til at vi kan være i stand til å se den styrken og dyktigheten disse personene representerte. De gikk i spissen for et opprør som var rett, utvikla solidaritetsbevegelser som bidro til mye bra, fikk liv i fagforeninger som lå nede og utvikla ny teori på viktige områder. For dette har de ikke fått mye ære og makt. Jeg bare minner om dette nå som AKP for mange er historie og en parentes som Sjøli sier.

Til slutt hadde vi rota oss inn i ei bakevje. Kraften gikk ut av AKP(m-l). Noe hadde gått feil. Men hvordan hadde det vært mulig? Det er dette som i dag opptar meg mest og som også må prege min vurdering av boka. For alle som ønsker å vite hva som skjedde, når det skjedde, om noen av de sentrale personene etc. er dette ei god fortelling. Boka følger grovt sett en kronologisk orden, fra bruddet med SF til fjerningen av (m-l), til danningen av RV og de siste diskusjonene om demokrati og sosialisme. Alle RVere vil ha stor nytte av denne fortellingen som blant annet forklarer hvordan RV gradvis løsriver seg fra AKP og blir et selvstendig parti. Her skriver Sjøli at AKP "ble en måte å organisere seg på innunder RV-partiet". Dette kunne vært greit nok om AKP hadde kalt seg ei studiegruppe eller fraksjon. Men, når AKP fortsatt kaller seg parti er det ganske spesielt at medlemmer av dette partiet også er medlemmer av et annet parti, RV, og at de har felles ungdomsorganisasjon! Dette siste har ikke Sjøli fått

med seg. Forhåpentligvis er dette den siste resten av særrett AKP har som nå også blir fjernet.

Det er liten tvil om at Sjøli er imponert over det AKP(m-l) fikk til. I løpet av 5 års planmessige forberedelser ble partiet dannet og bygd ut over hele landet. 4 år seinere hadde vi egen dagsavis. Så bygde vi opp en egen valgallianse som stilte lister i 122 kommuner. Samtidig hadde vi initiativet i tallrike solidaritetsorganisasjoner og fagforeninger. Alt dette skjedde i løpet av en tiårsperiode. Selv om Sjøli viser at vi var aktive, var vi i flere tilfelle enda mer sentrale enn det Sjøli forteller. Det er ikke bare slik at vi deltok i dannelsen av Palestinakomiteen i 1970. Det var vi som startet dette arbeidet gjennom studiegrupper alt i 1969. Jeg mener også vi spilte en langt viktigere rolle i kampen mot EEC i 1972, enn det Sjølis fortelling gir inntrykk av. Han legger vekt på at vi "brukte" EEC-kampen i partibygging. Jeg mener klart at dette var svært underordnet og at vår kamp mot EEC var grunnet på en antiimperialistisk plattform med vekt på å forsvare det norske folkestyre. Sjøli viser godt hvor viktig Kina, og særlig Maos teorier var for AKP. Men vi var ikke et rent avskrivingsbyrå. På områder hvor kineserne hadde lite å bidra med, gjorde vi egne studier og analyser. Det var ikke få analyser som ble laget om kvinnespørsmålet, om palestinaspørsmålet, om norsk økonomi, om kampen mot EEC/EU, om streikekamper, som vi gjorde på grunnlag av egne undersøkelser og studier. Sjøli har heller ikke fått med seg den enorme studieaktiviteten som foregikk i AKP(m-l). Vi hadde til og med egen partiskole en periode og diskuterte mulighetene for å starte egen marxistisk folkehøgskole! Svak-

OPPGAVE FOR RV: Det er en oppgave for RV å forstå m-l-bevegelsens indre liv, skriver Peder Martin Lysestøl. Bildet er tatt da RV fortsatt var valgfront for AKP (m-l). F.h Sigurd Allern og Finn Sjøe. Redaksjonen beklager og skylder på ung alder for at vi ikke har funnet ut hvem kvinnen på bildet er. Tips oss gjerne!

«Alle RVere vil ha stor nytte av denne fortellingen som blant annet forklarer hvordan RV gradvis løsriver seg fra AKP og blir et selvstendig parti»

Peder Martin Lysestøl

heten ved denne skolen i m-l var at den var alt for lite spørrende, kritisk og åpen for andre ideer enn "de rette". Vi lærte det partiledelsen mente var fasit. Vi studerte ikke kritisk.

Hvorfor lyktes vi så godt i Norge med å danne det nye kommunistpartiet de første 10 årene? Og hvorfor gikk det så feil? Sjøli er inne på disse spørsmålene flere ganger, men prøver seg ikke på noen grundigere analyse. Mye av det han forteller fra partiets indre liv som førte til alvorlig sekterisme og ensretting, forklarer en god del. Men dette blir for tynt. Det er her jeg gjerne skulle ønsket Sjøli var gått mer i dybden. Forlaget har prøvd å markedsføre Sjøli på noen temaer som mildt sagt er kontroversielle, som militariseringa av AKP(m-l) og overvåkingen av NKP. Til Sjølis ære vil jeg si at han ikke har gitt disse mer spekulative temaene særlig plass. Kildene hans har tydeligvis gjort det vanskelig å gjøre mer ut av disse sakene. Men kombinasjonen av sekterisme og redsel for en ny verdenskrig, kan ha ført til at de mest konspirative delene av AKP(m-l) kan ha gjort overtramp som antydnet av Sjølis kilder.

I 10 år, fra 1966 til 1976 gikk (m-l)-bevegelsen fra seier til seier. Hvordan var det mulig? Sjøli nevner noen faktorer. Den nye studentbevegelsen, Vietnamkrigen, Kinas rolle og noe han kaller "tidsånden". Etter min mening er det tre forhold som Sjøli knapt nevner som bidro til å gi oss en

"flying start":

FOR DET FØRSTE var vi, ungdommene på 60-tallet produkter av velferdskapitalismen. Vi hadde fått velferdsstatens idealer inn med morsmelka. Norge skulle bli et samfunn med likhet og rettferdighet. Arbeidsløshet ble ikke tolerert. Jeg lærte som Sos.øk. student at regjeringa aldri ville tolerere mer enn 1 1/5 % ledighet! Fattigdom var avskaffet. Regjeringa hadde til og med sagt at ordet "fattig" ikke skulle brukes i offentlige publikasjoner. Når vi ble samfunnsengasjert og oppdaget virkeligheten, var avstanden mellom idealer og virkeligheten stor. Vi reagerte. Noen av oss reagerte enda kraftigere når vi forsto hvordan arbeiderklassen ble utbyttet. Vi godtok det ikke!

FOR DET ANDRE vokste vi opp i ei tid hvor den 3.verden gikk fra seier til seier. I 1955 hadde landa i den 3.verden på en konferanse i Bandung samlet seg om ei felles linje i kampen mot de gamle kolonimaktene. I 1974 la de i FN fram krav om en Ny Økonomisk Verdensorden. Mange fattige land startet dristige industrialiseringsforsøk. Den økonomiske veksten var stor. Samtidig gikk mange frigjøringsbevegelser fra seier til seier, Vietnam; Kambodja, Palestina, Sør-Afrika for å nevne noen.

FOR DET TREDJE var sosialisme framtida. Over hele verden ble sosialistiske partier dannet og sosialistiske regjeringer kom til makta. Det

var de gamle sosialistene i Sovjet og Øst-Europa og Jugoslavia. Det var Kina og Cuba. Det var Afrikansk sosialisme og arabisk sosialisme. Den kinesiske revolusjonen og Mao var syntesen av 3.verdens og sosialismens framgang.

Det indre ideologiske og politiske klimaet i Norge sammen med det særegne ved den internasjonale situasjonen, la etter min mening grunnlaget for at det var mulig å danne en norsk m-l-bevegelse med slik kraft. De indre motsetningene i AKP utviklet seg klart etter 1976, mangelen på demokrati, elitismen, sekterismen, den feilaktige vurderingen av arbeiderklassen etc. Alt dette bidro til tilbakegangen. Men enda viktigere er de store ytre forandringene: Velferdsstatens idealer ble fra 80-tallet erstattet med nyliberalisme. Den 3.verden gikk på 80-tallet inn i krise. Store indre motsetninger i de sosialistiske landa satte sosialismen som ide på prøve. Kinas nye suksess ble ikke en suksess for planøkonomi, men for evnen til å kombinere planøkonomien med markedsrefrene.

Sjølis bok gir mye godt stoff til å forstå AKPs indre liv. Men for å forstå m-l-bevegelsens vekst og fall må vi lete i kilder langt utafor AKP sjøl. Denne oppgaven er også en oppgave for RV. Vi har ikke gitt opp kampen mot kapitalismen og for sosialismen. Men hvordan skal den kampen føres under de forholda vi har i Norge og verden i dag?

MINIHISTORIKK OM RV: FRA VALGFRONT TIL SJØLSTENDIG PARTI

RØD VALGALLIANSE BLE STARTET som valgfront for AKP (ml) i 1973 da kommunaldepartementet ikke ville ikke godkjenne AKP(ml) som partinavn. RV var en valgfront og AKP (ml) drev all regulær partivirkosomhet og AKP-lederen ble automatisk leder for RV. RVs framgang ved valget i 1979 førte til et større behov for lokal organisering rundt kommune- og fylkestingsrepresentantene. Mange aktive i RV - både AKPer og personer som ikke var med i AKP(ml) - ønsket egen RV-organisering mange steder.

I 1979 BLE DET FOR FØRSTE GANG i RVs historie valgt en landsledelse som skulle fungere mellom valgene. Da ble det også for første gang valgt en leder for RV som ikke samtidig var leder av AKP.

EN VIKTIG FORANDRING I RV skjedde ved landsmøtet i 1987. Fram til da hadde AKP(ml) egne rettigheter i RV, som retten til å peke ut en representant til landsstyret, en representant til lokale styrer. Grupper og liister skulle godkjennes ikke bare av RV, men også av AKP(ml), og

landsstyret skulle velges av RVs landsmøte "i samråd med AKP (m-l)". På landsmøtet i 1987 ble helt nye vedtekter vedtatt, og alle AKPs rettigheter i RV, utover eiendomsretten til navnet, og det som direkte fulgte av det, ble fjernet.

I PERIODEN 1989-91 var det store diskusjoner med mye uenighet i AKP og RV om framtida til den revolusjonære bevegelsen. AKP vedtok på sitt landsmøte høsten 1990 å fortsette som et kommunistisk parti, men gikk samtidig inn for at RV skulle være et sjølstendig parti uten noen formell tilknytning til AKP. På landsmøtet i 1991 strøk RV alle formuleringene i vedtektene som omhandlet forholdet til AKP. Det ble vedtatt at RV skulle være et parti med helt normale medlemsforhold. Men først på landsmøtet i 1993 ble formuleringene i vedtektene om at partiets virksomhet skal konsentreres rundt valgkamp og "politisk arbeid i tilknytning til parlamentariske organer" fjernet. Nå skulle RV "drive politisk arbeid på grunnlag av RVs program".

LES MER:

OPPRØR 1-03 laget en oppdatert RV-historikk i anledning 30-årsjubileet. Denne kan du finne her: www.rv.no/nyheter_oppror.nml

AKP HAR LAGT UT PÅ NETT en del innlegg fra debatten da RV ble et selvstendig parti. På www.akp.no/rfane/1992 finner du Røde Fane årgang 1992, med disse aktuelle artiklene:
- Astrid Hamre: Med tro på arbeiderklassen
- Aksel Nærstad: Et parti uten make
- Rune Soma: RV i 90-åra
- Peder Martin Lysestøl: Et revolusjonært og udogmatisk parti
- Kari Celius: Den flerstemmige revolusjonen - en kinesisk eske

I ANLEDNING AKPS 30-ÅRSJUBILEUM trykte Røde Fane flere artikler som er aktuelle for RVs diskusjon om parti. De finner du på: <http://www.akp.no/rfane/2003/>
- Arne Byrkjeflot: Et parti som ville skapt Gulag?
- Brigit Kristensen: Demokratisk spydodd med materialbrest
- Boye Ullmann: På godt og vondt

Kunne Union vært redda?

SAMME DAG SOM meldinga om nedleggingsfor-
slaget av Union i Skien blei kjent i slutten av juli,
hadde vi styremøte i Telemark RV og vi rykka ut
med følgende synspunkt: "Det blir en kjempe-
utfordring i kampen mot nedlegging av Union å
finne kampmetoder som er virkningsfulle nok til å
slå tilbake dette alvorlige framstøtet. Vi tror det
vil være mulig dersom hele fagbevegelsen trår til
og at det settes i gang en solidaritetsstreik innad
i Norske Skog."

TIL TROSS FOR EN ENORM INNSATS fra lokal
fagbevegelse, et samla politikerkorps som har
gått sine hoser grønne og alle tenkelige og uten-
kelige aktører som har stilt opp for Union, kan vi i
ettertida oppsummere at den avgjørende innsat-
sen for seier mangla. I dette tilfellet ville det vært
en streik som ramma Norske Skog på pengepun-
gen. Fra første stund har det vært tydelig at det
kun er profitt som har betydd noe for konsernle-
delsen. Svikten ligger ikke først og fremst på en-
keltrepresentanter i bedriftsforsamling, men på
at LO og fagbevegelsen ikke reiste all kraft som
klassen eier og gikk tvers igjennom lov til seier,
slik Rudolf Nilsen uttrykte det.

DET TRADISJONELLE KLASSESAMARBEIDET
i Norge har utspring i Hovedavtalen fra 1935,
Det forutsetter at partene i arbeidslivet har et

styrkeforhold som ikke er for ulikt. Innafor ka-
pitalismens rammer har Norge fram til omtrent
1980-90 hatt et nasjonalt borgerskap som har
vært nødt til å ta hensyn til et lov- og avtaleverk
som mye er holdt oppe av statlig og offentlig ei-
erskap og innflytelse i en rekke virksomheter fra
Hydro, Statoil, posten, veivesenet osv.. Disse sel-
skapene og forvaltningsbedriftene har vært en
slags garantist for pensjonsordninger, regulerte
arbeidsforhold, lov- og regelverk som fagbevege-
lsen delvis har gjengjeldt med fredsplikt og klas-
sesamarbeid. De siste 15 år har blitt brukt til å
tømme den såkalte verktøykassa. Et nytt mar-
kedsliberalistisk regime har mer eller mindre blitt
snikinnført og rydda grunnen for angrep på faglige
rettigheter, pensjonsordninger, større lønnsfor-
skjeller og en brutal ekskludering av folk fra ar-
beidslivet i minst i de avvikla statlige forvaltnings-
bedriftene.

I VALGKAMPEN BLEI UNIONSÅKEN alt for mye
dominert av synspunktet om at en rød-grønn re-
gjering ville lage vei i vellinga. På Soria Moria,
dagen etter nederlaget i bedriftsforsamlinga, av-
lyste de rød-grønne redningsaksjonen. Det kom
heller ingen oppfordringer derfra om at arbeids-
folk må ta opp kampen med hardere midler. Nett-
opp derfor er RV et viktig og nødvendig parti, fordi
vi sier at arbeiderklassens frigjøring må være

arbeiderklassens eget verk. Jeg er ganske over-
bevist om at Unionsaken med den helt spesielle
oppmerksomheten den har hatt kunne seira, der-
som LO-ledelsen hadde mobilisert til streik for
Union. Kravet kunne vært så enkelt og opplagt
at Norske Skog er i streik til konsernet i det min-
ste selger Union til Petter Stordalen. Inntil dette
hadde blitt en realitet skulle ikke så mye som en
tømmerstokk blitt papir i Norske Skog. Et samla
LO bak en slik streik for Union, ville flytta norsk
arbeiderbevegelse fram på banen i kampen mot
den nye og aggressive kapitalismen.

AV PARTIENE SOM DELTOK I VALGKAMPEN er
RV det eneste som har det frigjørende og demo-
kratiske synspunktet at arbeiderklassen og fler-
tallet av folket må ta kontrollen over samfunns-
utviklinga ved å organisere egne demokratiske
maktorganer som skal ta over mest mulig av den
økonomiske styringa. Samtidig har RV vist til flere
nyttige redskaper som kunne vært en sosialde-
mokratisk verktøykasse og gjort det lettere for
arbeidsfolk å vinne noen viktige kamper. Stor-
tingsplass eller ikke: Rød Valgallianse har som
viktigste oppgave å få folk til å stole på egne kref-
ter, få folk til å tørre å reise rettferdige kamper,
inspirere folk til å bryte med ideen om at kapita-
listisk utbytting er en evig og naturlig måte å for-
dele menneskenes arbeidsinnsats etter. Union-
kampen har gitt oss gode argumenter for å kunne
si at den moderne kapitalismen ikke kan være
det mest høyverdige stadiet av demokrati, like-
verd og rettferdig som menneskeheten streber et-
ter. Vi kan vinne diskusjoner mot folk som forsva-
rer det bestående systemet og maktesløsheten
det gir arbeidsfolk. RV har en viktig oppgave når
prinsipp-programmet skal opp på neste landsmø-
te. Vår oppgave blir nå pånytt å skape entusias-
me for at en annen verden er mulig og nødvendig.

Tekst: Morten Halvorsen, leder Telemark RV.

**Foto av Union: Jan Bergkvist, tidligere cellu-
losearbeider ved Union**

Høstguide til røde blader

Det er høst og bladene er gule, brune og ikke minst røde. Sjøl om de røde bladene langt fra er mange nok til å utgjøre noen skog eller jungel, gir vi deg her en lett kritisk oversikt over tidsskriftene som finnes på venstresida.

> TEKST: ØYSTEIN HORGMO. ILLUSTRASJON: FAKSIMILE AV KONTURFORSIDE.

Rødt!

Røde Fane har etter 34 år bytta navn til "Rødt!". Er det en god ting? Heldigvis har ikke merkelappen "marxistisk tidsskrift" forsvunnet, for der navnet "Røde Fane" hadde en aura av meningsbærende og verdig kommunistmagasin, er "Rødt!" et relativt intetsigende navn. Heldigvis er det ingenting å si på innholdet, som stort sett består av grundige og interessante artikler om så ulike tema som (fra siste nummer) feminisme, miljø, nasjonen, fisk og pensjon. Litt raffere design og mindre gjenbruk av bilder og illustrasjoner hadde allikevel gjort seg.

Utgis av AKP (minst 4 nr. i året)
Pris: 50,- (løssalg) / 240,- (abonnement)
Nettside: www.akp.no/roedt

Fett

Kvinnejournalen er død. Leve Fett! Fett har klart den store bragden å se stilig ut, være tilgjengelig og lettlest uten at stoffet er lettvent. Når Fett i tillegg skriver om feminisme og kjønn på nye og overraskende måter kan man rett og slett ikke klage. Fett har blitt kritisert for å være for lite politisk og å balansere litt for dårlig på grensa mellom erotikk og porno, men først og fremst føles dette bladet forfriskende og interessant. Har Fett noen problemer? Ja, målgruppa kan synes å være kvinner rundt de 30 bosatt i Oslo. Det er vel litt i overkant snevert for kvinnekampen.

Utgis av Kvinnefronten (4 nr. i året)
Pris: 69,- (løssalg) / 270,- (abonnement)
Nettside: www.fett.no

Vreng

Vreng er Adbusters "magasin for mentalt miljø". Hva nå enn det er, kan man spørre seg, og det er vel hovedproblemet til Vreng. Det er rett og slett

litt vanskelig å skjønne hva slags blad dette er. I sin streben etter å se stilig ut (og det gjør det) har formen endt opp med å skygge litt for mye for innholdet. Opprør kan imidlertid avsløre at det er reklamekritikk og "culture jamming" det går i, og du må nok være i overkant interessert i dette for å få fullt utbytte av bladet. Men vi skal ikke glemme at det var Vreng som fortalte oss åssen vi skal åpne Clear Channels reklamemon(ster).

Utgis av Adbusters (4 nr. i året)
Pris: 75,- (løssalg) / 250,- (abonnement)
Nettside: www.adbusters.no

Gnisten

Sosialistisk Arbeideravis er historie. Gnisten, et

"tidsskrift for internasjonal sosialisme", er IS' nye papirsatsning. Navnet har et visst historisk sus over seg, men om Gnisten får samme gjennomslagskraft som Iskra ("gnist"), med bl.a. Lenin og Trotsky i redaksjonen, gjenstår å se... Gnisten er et langt steg fram i forhold til Sosialistisk Arbeideravis. Det både ser bedre ut og er mer leseverdige. Inneholder både aktuelle saker og kommentarer, og mer teoretiske artikler. Mye stoff om den globaliseringskritiske bevegelsen. Det har ikke lyktes Opprør å finne ut om selgerne er mindre slitsomme enn før.

Utgis av Internasjonale Sosialister (10 nr. i året)
Pris: 30,- (løssalg) / 250,- (abonnement)
Nettside: www.intsos.no/gnisten

Demo

Demo lages av folk i miljøet rundt Rød Front på Universitetet i Oslo. Og det er ingen tvil om at

dette bladet er laget av akademikere, og muligens også først og fremst for akademikere. Mye tekst og nesten ikke bilder, med andre ord. Men sjøl om Demo nok stort sett leses av de spesielt interesserte betyr det ikke at det er uinteressant for oss andre. Siste nummer har Kina som tema og her er det mye interessant lesning sjøl om man ikke har en mastergrad i noe som helst. Sjøl om vi er glade for at ikke alle blader skriver om "vansker i kinesisk akademia", er det tross alt bra at noen gjør det.

Uavhengig tidsskrift (4 nr. i året)
Pris: 40,- (løssalg) / 150,- (abonnement)
Nettside: www.tidsskriftedemo.no

Kontur

"Kontur" kåres herved til oversiktens mest intetsigende navn. Rykter sier at "konturen av noe nytt" er tanken bak, men hvem kan lukte det? Kontur har springt ut av den globaliseringskritiske bevegelsen og innholdet er deretter. I likhet med Demo kan dette til tider bli vel akademisk, men hvor ellers finner man et dobbeltnummer om "arkitektur og samfunn" i arkivet? Formatet er lite og hendig, men nok en gang; hva er galt med litt bilder? Et bilde sier som kjent mer enn 4100 tegn (inkl. mellomrom).

Uavhengig tidsskrift (4 nr. i året)
Pris: 90,- (løssalg) / 200,- (abonnement)
Nettside: www.kontur.no

Le Monde Diplomatique

La deg ikke lure til å tro at dette er internavisa til det franske utenriksdepartementet. Le Monde Diplomatique er vel den mest kjente og største globaliseringskritiske avisa i verden. Det var en leder i den franske utgaven i 1997 som førte til grunnleggelsen av Attac. Men det er altså den norske utgaven det er snakk om her. Halvparten oversatt fra fransk, halvparten norsk-dansk stoff. Er det interessant? Ja. Er det lett tilgjengelig? Nei. Massive tekster gjør seg ikke godt i avisformatet, og vi er heller ikke så veldig begeistra for at det konsekvent brukes bilder som ikke har noe med teksten å gjøre. En litt mer politisk utgave av Morgenbladet? Ikke langt unna i hvert fall.

Uavhengig månedsavis
Kommer også som vedlegg til Klassekampen
Pris: 38,- (løssalg) / 380,- (abonnement)
Nettside: www.lmd.no

Gaza, Norge

Hva vinner Sharon på å trekke tilbake settlerne på Gaza stripen?

> TEKST: LINE KHATEEB, RV AU OG NORSK-PALESTINER.

NYLIG VAR DEN PALESTINSKE JOURNALISTEN

Mohammed Omar, Morgenbladets korrespondent i Gaza på Norgesbesøk. Omar uttrykte sin bekymring over at de ikke lenger har noen nabobarn Israel Defence Forces – IDF – må ta hensyn til. Etter at settlerne på Gazastripen har flyttet ut, er området i praksis blitt verdens største Getto. Gaza stripen ligger innerst i Middelhavet, og er et bindeledd mellom Afrika, Asia og Europa. I dag er innbyggerne avskåret fra enhver forbindelse med verden utenfor den, ca 360 km 2, lille strandflekken.

DET VI PALESTINERE HAR HATT NOK AV så langt er det ingen kan styre, overtale eller true - Al-dahr - tiden. Palestinere er det mest tålmodige folk jeg kjenner. Vi venter, med ulike forventninger, på at bedre tider skal komme. "Salah Al-Din frigjorde Al-Quds (Jerusalem) fra korsfarenes grep etter mer enn 200 år", fortalte en på Vestbredden. Palestinere er vante til å vente. Vente i passkontroller og på kontrollposter, vente på å få opphevet et portforbud eller å vente i en flyktningeleir i Beirut på å få komme hjem. Barn i Gaza har ventet siden de ble født på å få bade i de salte bølgene på middelhavskysten. Etter til-

baketrekkingen er det blitt lettere å bevege seg i Gaza. Barna kan nå bade i bølgene, men fiskerne kan ikke gå ut med båtene sine. Da risikerer de livet. Mohammed Omar og israelske akademikere, som Uri Davis, Ilan Pappé og Tamar Yaron, advarer mot de farene som gjenstår, eller snarere oppstår, etter at settlerne er ute. Gaza stripen er nå ytterligere isolert og området er av verdens tettest befolkede. Det er klart at sivile er svært sårbare for rakettangrep og "israelsk bruk av våpenmakt som forårsaker store ødeleggelser med stor fare for folk i nærheten" (General Eval Giledi til avisen Ha'aeret). Denne faren er alle bevisst på. I fjor satte Israel igang sin "Operation Rainbow" sør på Gaza-stripen. Resultat ble 3000 hjemløse familier som fikk hver sitt telt, en kokeplate og mel og ris fra humanitære hjelpeorganisasjoner. De evakuerte settlerne fra Katif, og de andre bosettingene, fikk millioner av dollar fra den israelske regjering, som kompensasjon for å måtte forlate sin hjem.

UNDER TILBAKETREKKINGEN var det påfallende hvordan media ga oss bilder av familier, barn og ungdom som skulle evakueres. En liten gruppe fra settlerforeningene har skapt en enorm blesst om tvangsevakueringen gjennom kampanjer med orange bånd og fastlenket israelsk ungdom i kamp mot IDF. Deres mål har vært å forsterke israeleres selvbilde som "offeret". Sannheten er at flertallet i Israel er for tilbaketrekkingen. Ariel Sharon har handlet med et flertall av den israelske befolkningen i ryggen. Han har høstet mye ros og mange klapp på skulderen i internasjonalt miljø. Det var ikke økonomisk forsvarlig å beholde bosettingene på Gaza stripen. Utgiftene på militært vakthold og sikkerhet er høyere enn hva Sharons regjering kan opprettholde. Det bygges nemlig stadig ut i bosettinger på Vestbredden og en del av settlerne i Gaza skal flytte inn her. Det bygges også boliger til bosetterne fra Gaza i Galilea, nord i Israel hvor "48-palestinere" utgjør 60 prosent av befolkningen. De eier bare 20 prosent av jorden som følge av den statlige annekteringspolitikken, min familie og resterende palestinere i området, har blitt utsatt for. Da staten Israel ble opprettet var visjonen om å judaisere Galilea en viktig post på programmet, majoriteten av den palestinske befolkningen her ble fordrevet og over 400 palestinske landsbyer ble utslettet i 1948. I dag uttrykker mange israelere sin bekymring overfor den palestinske minoriteten i Israel, grunnet den demografiske utviklingen og av "sikkerhetsmessige" årsaker.

HVA VINNER SHARON PÅ Å TREKKE tilbake

settlerne på Gaza stripen? Sharon taper oss for det våpenet som er mest verdt og som vi palestinere begynner å gå tom for - nemlig tiden. Ved å vise slik ydmykhet som Sharon tilsynelatende har gjort med tilbaketrekkingen, helt ensidig, har han kjøpt seg verdifull tid. Det sist planlagte møtet mellom den palestinske statsministeren Mahmoud Abbas og Sharon er igjen utsatt, de mente de ikke hadde noe de kunne enes om. Ved å stadig trekke ut enhver samtale som tar sikte på å skape grunnlag for forståelse og utsikter til fred, klarer en å opprettholde en evigvarende "fredsprosess". En prosess som skaper rom for handlinger, langt fra fredfulle, på sidelinjen. Ved å gi inntrykk av at hovedfokus er på arbeid for forsoning mellom to parter som ikke klarer å bli enige, blir det virkelige bildet sterkt forskjøvnet og forenklet. Det er et meget pragmatisk spill en står overfor hvis en letter på teppet og ser hvilke planer, handlinger og krefter som er i aksjon i det historiske Palestina. Detaljene er for mange til at jeg kan gjøre rede for dem alle her, men jeg vil forsøke å belyse en del sentrale punkter.

1. DEN ISRAELSK FORFATTEREN Amos Oz har i en kronikk i Klassekampen etterlyst en palestinere som klapper, med mer enn en hånd, etter tilbaketrekkingen. Han mener initiativet fortjener applaus. Grunnen til at det trolig ikke har vært mer jubel enn nødvendig, er fordi de tingene som virkelig presserer ikke har hatt en særlig positiv utvikling. Sharons krav om at Abbas skal ha full kontroll over en palestinsk befolkning, hvorav 60 prosent lever under fattigdomsgrensen, er urealistisk. Det er også illusjonen om at en realpolitikk, på linje med den Israel fører, kan bidra til stabilitet. Når Sharon krever avvæpning av palestinske grupper, samtidig som israelske våpen daglig rammer palestinske familier, er han klar over det paradoksale i situasjonen. Han er også fullt klar over at Israel står i et tydelig overlegent maktforhold til Palestina, noe som er anerkjent i en stor del vestlige land. Det er lett å sette umulige premisser hvis du tjener på å beholde ubalansen. De mest innflytelsesrike politikerne i Israel, både i arbeiderpartiet og i Likud, har lang fartstid fra hærens dager og er alle gode strategikere. Jeg vil tillate meg å si at de jobber langsiktig, og bevisst, noe muren er et tydelig resultat av. Muren ble planlagt av krefter i arbeiderpartiet på 70-tallet og er nært knyttet til bosetterpolitikken. Med "fakta på bakken" metoden, har Israel utvidet sine grenser og spredd sin jødiske befolkning. Det er nå over 200 000 kolonister bosatt på Vestbredden, på tross av at dette er et brudd på den 4. Genevekonvensjonen og folkeretten.

VED Å LOKKE MED LAVE SKATTER og billige boliger, har antallet bosettere økt med mer enn 100 prosent de siste 10 årene. De rundt 7000 bosetterne som var registrert bosatt på Gaza, er få i forhold til mengden bosatt på Vestbredden. Både Barak og Sharon er aktive støttespillere til denne politikken og muren er et viktig redskap i kampen om land. Israelske myndigheter har i år offentliggjort at muren er først og fremst en politisk mur, og ikke en sikkerhets mur. Det skal nå bygges en mur langs grensen mellom Gaza stripen og Israel. Tilbaketrekkningen av israelske bosettere er ikke det samme som å oppgi militær og autoritær kontroll over området.

2. ALT OPPSTYRET OM TILBAKETREKKINGEN fra Gaza har holdt fokus borte fra de okkuperte områdene på Vestbredden. I mellomtiden har byggingen av muren begynt å gjøre truende innhogg i Jerusalem og spesielt forstedene tilhørende Jerusalem. Det er en intensiv bulldosering og bygging en ser i og utenfor de store palestinske byene. Fylket og byen Qalqilya er kanskje et av de hardest rammede. På kort tid er majoriteten av befolkningen her blitt arbeidsledige, fattigdommen presserende og byen er blitt nærmest hermetisk lukket. Dette fører til alvorlige konsekvenser sosialt og økonomisk, og det ser ut til at de fleste byene på Vestbredden vil bli omgitt av mur slik som her.

GJENNOMFØRES BYGGINGEN AV MUREN slik den er planlagt til nå blir det umulig for folk å livnære seg og mange vil føle seg tvunget til å flykte. Daglig går det rettsaker mot den israelske regjeringen, ført av palestinere som mister jorden sin som en konsekvens av muren. De fleste taper, og i de tilfeller hvor den israelske domstolen har kjent muen for ulovlig er det sjeldent dommen blir prøvd ut. Da Domstolen i Haag for vel et år siden erklærte muren som folkerettsstridig, håpet mange på forandringer og stans i byggingen, men tilstanden er dessverre blitt verre.

ALLE BLIR RAMMET AV DE ISRAELSKES SANKSJONENE. Det er på ironisk vis denne kollektive avstraffelsen som påvirker til at folk holder sammen. Samhold mens vi venter på at noe skal skje, før tiden renner ut.

- Vil saksøke landene som har legalisert prostitusjon

Prostitusjon må ses i et globalt perspektiv. Vesten eksporterer horekunder og importerer horekunder, sier koreanske Young Sook til Opprør. Menn eskerettighetsadvokat Dianne Post vil saksøke landene som har legalisert prostitusjon.

> TEKST OG FOTO: TRUDE KOKSVIK NILSEN, KVINNEPOLITISK ANSVARLIG I RV.

I juli var over 2000 kvinner fra hele verden samlet i Seoul i Sør-Korea. Anledningen var «Women's Worlds 2005 – Embracing the earth, East-West, North-South», den niende internasjonale tverrfaglige kvinnekongressen – og RV var selvsagt til stede. I løpet av de seks dagene konferansen varte, ble det avholdt svimlende 750 møter om ulike kvinnepolitiske tema. Møtene tok for seg alt fra reproduktive rettigheter til fattigdomsbekjempelse, fra FN's kvinnekonvensjon til lesbiske kvinners erfaringer med overgangsalder, fra kvinner i media til kvinner i jordbruket. Ett av temaene som engasjerte kvinner fra alle kontinenter var prostitusjon. Diskusjonene var mange og spennende. Opprørs utsendte samlet fire deltakere fra ulike land for å diskutere prostitusjon.

Hard kamp

Sokhana Sin fra Kambodsja, studerer juss og jobber kvinnepolitisk der. Dianne Post er menneskerettighetsadvokat, opprinnelig fra USA, men bor nå i Ungarn. Her jobber hun for European Roma Rights Centre (EERC) en rettighetsorganisasjon for Romafolket. Sheila Jeffreys jobber aktivt i CATW, Coalition Against Trafficking in Women i Australia, hvor hun underviser ved universitetet i Melbourne. Young Sook Cho er fra Korea, hvor

hun er forsker og leder av Korea Women's Associations United (KWAU), en paraplyorganisasjon for landets kvinnebevegelse.

Sokhana begynner med å fortelle: - Kambodsja har 13,1 millioner innbyggere, og 90 prosent av dem lever under fattigdomsgrensen. Flertallet av de aller fattigste er kvinner. Prostitusjonen har økt voldsomt i landet de siste årene, og anslagsvis 100 000 kvinner og barn er prostituerte. Minst 35 prosent av de prostituerte er barn under 16 år. Landet er plaget av korrupsjon, og de store bordellene eies av politifolk og andre menn med makt. Vi som kjemper mot prostitusjon har derfor en hard kamp.

Lønnsomt å drive illegalt

- I deler av Australia ble prostitusjon legalisert tidlig på 1980-tallet", forteller Sheila. - Men i det illegale prostitusjonsmarkedet er mye større enn det legale. Det er mer lønnsomt å drive illegalt, og mange av de prostituerte kvinnene er illegale innvandrere, og kan derfor ikke operere innenfor det legale markedet. Til tross for alle løfter har ikke prostitusjon blitt uproblematisk etter 20 år med legalisering, tvert i mot. Vi i CATW jobber for å følge Sverige og kriminalisere horekundene.

- Vi har fått en tilsvarende lov her i Korea, etter massivt påtrykk fra kvinnebevegelsen, forteller Young Sook. - Det er vi fornøyd med, men nå jobber vi faktisk for å forandre loven. Vår lov skiller nemlig mellom

PARAPLY: Young Sook leder den koreanske kvinneparaplyorganisasjonen, KWAU.

Er familiemannen kvinnens redning?

- Eirik G. Jansen: Ulovlig hogst av skog i Tanzania og eksport til Kina - Martin Luther King: Mer enn Vietnam - en tid for å bryte tausheten - Mathias Bismo: Hva er en nasjon? - Lars Akerhaug: Arabisk nasjonalisme i ytterkantene - Svein Lund: Ein stat - to folk - i 1905 og 2005 - Gudrun Kløve Juuhl: Høgrenasjonale i sentrum av norsk politikk - Frode Bygdnes: Ranet av ressursrenta og fartøyskvoter - Jorun Gulbrandsen: Stortinget slakter folketrygda

Debatt: Historieforskning om Palestina-arbeidet? Bokomtaler.

92 sider. Løssalg: kr 50

Tilbud: 150 kroner året eller gratis prøveeksemplar?
roedt@online.no Kto: 6276.05.28108 akp.no/roedt

WOMEN'S WORLD

Women's World 2005 ble arrangert av Korean Association of Women's Studies, www.kaws.or.kr og Ewha Womans University, www.ewha.ac.kr. Les mer her: www.wv05.org

SHEILA JEFFREYS

Sheila Jeffreys er en kjent radikalfeminist. Les mer om henne i dette Guardianintervjuet: <http://books.guardian.co.uk/departements/politicsphilosophyandsociety/story/0,6000,1519268,00.html>

Les også Sheila Jeffreys tale "Trafficking in Women versus Prostitution: A false distinction" her: <http://www.nswp.org/pdf/JEFFREYS-WINTER.PDF>

ROMAFOLKET

Vil du vite mer om Romafolkets kamp i Europa, les mer på <http://www.errc.org/>

Her kan du også lese mer om Dianne Post: <http://www.errc.org/cikk.php?cikk=2293&archiv=1>

"verdige" og "uverdige" offer for prostitusjon. Kvinner som har blitt utsatt for trafficking anses som "verdige", og har rett og krav på hjelp fra det offentlige. Men kvinner som har "valgt" prostitusjon får ikke hjelp - de kan faktisk bli straffet. Vi i kvinnebevegelsen anser all prostitusjon som vold mot kvinner, og KWAU jobber for at alle prostituerte skal avkriminaliseres og ha rett til hjelp og støtte for å komme seg ut av prostitusjonen.

Kamp om lovverket

Som advokat synes Dianne spørsmål om lovverk er interessant: - Lovverket når det gjelder prostitusjon er svært forskjellig fra land til land. Sverige er unikt fordi de har en klar forståelse av den kjønne makt, og dette har gitt seg utslag i at de kun har kriminalisert horekundene og hallikene, ikke kvinnene. Det skiller seg fra de landene som ser på prostitusjon som et renovasjons- eller moralsk problem, hvor kvinnene også er kriminalisert. Som advokat har hun stilt krav om at også prostitusjon skal anerkjennes som tortur.

- Voldtekt er i flere land anerkjent som tortur, forteller hun. - Prostitusjon er massivt skadelig for kvinner og barn, og det må vi ta konsekvensen av.

Hun fortsetter engasjert: - Et annet prosjekt jeg jobber med å få til, er å saksøke et av landene som har legalisert prostitusjon. Jeg kunne tenke meg å saksøke dem for brudd for menneskerettighetene, foran en internasjonal domstol.

Myndighetens sikkerhetstips

- Det synes jeg er en strålende idé, utbryter Sheila. - Ta gjerne Australia! På myndighetenes offisielle nettsider for såkalte sex workers ligger en liste med sikkerhetstips. Den er lang, og jeg skal nevne noen få eksempler:

- når du kommer hjem til kunden, skal du ringe en venn, en i familien eller din egen telefonsvarer. Da vet kunden at noen andre vet hvor du er og at du kan bli funnet.
- når du kommer til en kundes hus, kjør noen

runder rundt huset for å se etter tegn på at "noe er galt". Se etter flere biler i oppkjørselen, høy musikk eller at du ser flere personer i huset.

- let igjennom hele huset etter andre mennesker, faresignaler og utganger. Si for eksempel til kunden "dette er et vakkert hus, kan du vise meg rundt?" eller be om å få låne toalettet og se deg raskt rundt. Vær på vakt hele tiden.

- ha eiendelene dine i en haug nær deg, så du kan få tak i dem raskt om du må rømme.
- når det kommer til å være i fare eller til og med kjønns sykdommer, stol på instinktene dine.
- hvis du er i fare, så ikke nøl med å knuse kundens vindu med en tung gjenstand.

Opplikk fortsetter det. Jeg undrer meg i hvilke jobber en ville godta lignende sikkerhetstips.

- Jeg lurer på hvilke fagforeninger som ville godta at deres medlemmer ble bedt om å bruke "instinktet" sitt for å unngå å bli mishandlet, voldtatt, gjengvoldtatt, ranet eller drept, hver eneste dag de var på jobb, fortsetter Sheila engasjert.

Billigere enn Thailand

Sokhana og Young Sook er enige, og trekker også inn det internasjonale perspektivet.

- Kambodsja får stadig flere sexturister fra vesten. Å kjøpe prostituerte her er billigere enn i Thailand, på grunn av den bunnløse fattigdommen. For oss er det viktig at de rike landene tar ansvar og går foran, selv om vi selvsagt kjemper for å endre vårt eget samfunn også. At Sverige kriminaliserte kundene er viktig, fordi jeg tror det gjør at færre svenske menn kjøper sex, også når de er i utlandet. Det er viktig å fokusere på mennene, det er de som må endre atferd for at vi skal få bukt med problemet.

- Ja, det er viktig å se dette i et globalt perspektiv, fortsetter Young Sook. Vesten eksporterer horekunder, og importerer prostituerte. For de fattige landene er det veldig viktig at noe blir gjort. Korea importerer også prostituerte fra fattige naboland, og derfor har vi i KWAU valgt å

jobbe mye med å endre lovverket her, og vi har jo fått igjennom en god del allerede. Vi skal fortsette å kjempe, lover Young Sook.

Som en konklusjon var alle de fire kvinnene enige om følgende: - Prostitusjon er vold mot kvinner, vår tids slaveri, kvinneundertrykkende og et hinder for å oppnå et likestilt samfunn, for ikke å snakke om kvinnefrigjøring. Derfor må vi fortsette kampen, i hvert vårt land og med alle midler vi har til rådighet.

GLOBALT PERSPEKTIV: Deltakerne på årets Women's World satte blant annet prostitusjon på kartet. Her f.v Sheila Jeffreys, Gunilla Ekberg, Sokhana Sin og Dianne Post.

Dalsbø Gudmund Anders
Solhauggata 2A
505 OSLO

Retur:
Opprør v/RV
Osterhausgata 27
0183 Oslo

Takk til alle RVs valgkampaktivister!